

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čekovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogle-
si vsaka beseda Din 1.20.

Ali ni tako?

(Kmetovalcem v premišljevanje.)

Po celem svetu in v posameznih država-
vah se godijo važne reči, ki bodo za nas
vse velikega pomena za bodočnost. Ve-
čina stanov in narodov se tega tudi
prav dobro zaveda, le pri naših kme-
tovalcih s skrbjo in žalostjo opazuje-
mo, da nimajo potrebnega zanimanja
za svojo bodočnost in tako se mnogo
sklepa in izvršuje brez njih.

Domači vzgledi! Že tedne in mesece
se vodijo na zborovanjih in v časopis-
ju razprave med tovarnarji in podjet-
niki ter njihovimi organizacijami na
eni strani, ter delavci in delavskimi
organizacijami na drugi strani zaradi
delovnega časa, zaradi nezgodnega in
bolniškega zavarovanja, sploh zaradi
naših socialnih zakonov. Zborujejo to-
varnarji in podjetniki, zborujejo pov-
sod takoj delavci, sklepa zveza indu-
strijev, takoj se oglašijo delavske stro-
kovne organizacije! Vlagajo spomenice
in prošnje prvi, takoj jim odgovarjajo
na najvišjih mestih drugi.

Ko se je razpravljalo o načrtu zaka-
na o ljudskih šolah, so ga obravnavali
na nešteti okrajnih in krajevnih se-
stankih učitelji ter svoje sklepe in —
opombe dali v vednost vladi. Ko se je
začelo govoriti o lovskem zakonu, so
se zbirali in sklepali takoj lovci, k za-
konu o ribarstvu ribiči, k zakonu o
srednjih šolah profesorji, k zakonu o
uradnikih vse uradništvo in tako dalje
in tako dalje. Samo tako dalje ne, da
bi se o zakonih, ki zadevajo kmetij-
stvo, njegovo sedanost in bodočnost,
oglasili kmetovalci. Zakaj ne? Ker ni
močne stanovske organizacije, ki bi jo
vlada lahko potem vprašala in če bi bi-
la tako zavedna in močna, kakor bi la-
hko bila, bi jo tudi gotovo vprašala. —
Kmetovalec je kakor infanterist v voj-
ski: najšvetilnejši je, vse se naslanja
na njega in vse se njemu nalaga.

Razni zakoni nalagajo kmetovalcu
nova bremena in nove dajatve. Tako
zakoni o cestah, o občinah, o lovu, šol-
ski zakon, zakon o kmetijstvu, o zdrav-
stvu. Tičejo se v prvi vrsti kmetovalca
in njegove denarnice. Ako bi imeli kme-
tovalci svoje stanovske organizacije po
okrajih in v državi, bi o teh stvareh
mogli povedati svoje težave in svoje
izkušnje.

Strokovnjaki zborujejo!

Pa pravijo: ali ne vidite, kako se zbi-
rajo naši kmetijski strokovnjaki in
sklepajo. Res je: vsa čast tem našim
strokovnjakom, posebno še onim, ki res
praktično delajo. Toda pridjati mora-
mo, v vsej hvaležnosti in v spoštovanju
sledeče: Zdravniki so tudi strokovnja-
ki, pa študirajo in zdravijo bolezni,
vsakega bolnika obvestijo, kaj je po-
trebno, toda vsakega tudi vprašajo
ali smejo napraviti na njem svojo stro-
kovnjaško operacijo, ker dobro vedo,
da gre za bolnikove ude, za bolnikovo
zdravje ali — smrt! Tega bi se morali
zavedati tudi vsi, ki zdravijo naše —
kmetovalstvo in našo gospodarsko
krizo.

Po vsej Evropi se govori in razprav-
lja o carinskih tarifah, carinskih za-
konih sploh. Bije se najtežji gospodar-
ski boj med državami in narodi, a v
okvirju držav med pokrajinami, gospo-
darskimi skupinami, med stanov in
poklici. V javnost prodirajo vesti o
izpremembah carinske tarife in izpre-
membah trgovinskih pogodb. Zbirajo
se spet industrijalci, trgovci, izvozni-
čarji, bankirji itd., toda kmetijske sta-
novske organizacije ne, ker jih ni in
vlada jih ne more ne sklicati ne vpra-
šati.

Ali razumete sedaj, zakaj se poraja
»Kmetiska zveza«? Je potrebna ali ne
tudi kmetovalčeva strokovna in sta-
novska organizacija?! Slepim je težko
govoriti o svetlobi in o barvah, gluhih
o glasu. Toda naši kmetovalci niso ne
gluhi ne slepi, pač pa ponekod še pre-
cej — zadremani. Zato pa kmetje, več
smisla za vašo stanovsko organizacijo!
Za vaše dobro gre, za obrambo vaših
pravic, za prospeh vaših stanovskih ko-
risti, za napredek vašega stanu!

Volitve v sreske kmetijske odbore.

Te dni se bodo vršile volitve v sreske
kmetijske odbore. Vsak občinski kme-
tijski odbor izvoli v sreski kmetijski
odbor po enega člana in enega namest-
nika. Vendar število članov sreskega
kmetijskega odbora ne sme presežati
števila 20. Zato je v srezih, kjer je več
kot 20 občin, banska uprava združila
občine, tako, da izvoli več občin skupno
enega odbornika v sreski kmetijski od-
bor, da jih je potem vseh skupaj 20 od-
bornikov. Razven tega sme poslati vsa-
ka zveza kmetijskih združnih naprav
ali kmetijskih društev, ki imajo na
ozemlju sreza vsaj pet zadrug, po ene-
ga zastopnika kot svetovalnega člana.

Delokrog sreskih kmetijskih odborov.

Sreski kmetijski odbor razpravlja o
vseh vprašanih kmetijskega značaja
v sreskem območju, zlasti o onih pred-
logih občinskih kmetijskih odborov, ki
se mu pošiljajo. Sreski kmetijski od-
bor mora skrbeti vobče za povzdigo
materialne kulture prebivalstva v vsa-
kem pogledu.

Važne pa so volitve

v sreske kmetijske odbore predvsem
zato, ker bodo sreski kmetijski odbori
čez en mesec izmed sebe izvolili bano-
vinski kmetijski odbor in sicer vsak

po dva člana in dva namestnika. Bano-
vinski kmetijski odbor razpravlja o
vseh vprašanih kmetijskega značaja v
območju banovine, zlasti o predlogih
občinskih in sreskih kmetijskih odbo-
rov. Zlasti pa, banovinski kmetijski
odbor upravlja banovinski kmetijski
sklad.

V banovinski sklad se stekajo:

1. Polovica dohodkov od živinskih
potnih listov vseh občin v območju ba-
novine.

2. Čisti dohodek banovinskih kmetij-
skih posestev, razsadnikov in podobnih
naprav.

3. Vsaj 15 odstotkov vseh rednih iz-
datkov, določenih s proračunom bano-
vine.

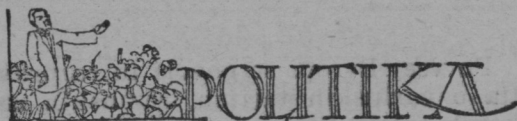
Z banovinskim kmetijskim skladom
razpolaga banska uprava po sklepah
banovinskega kmetijskega odbora. Ba-
novinski kmetijski odbor mora namreč
vsako leto sestaviti proračun ter ga po
banski upravi predložiti v odobritev
ministru za poljedelstvo.

Dohodki banovinskih posestev in ži-
vinskih potnih listov ter 15 odstotkov
banovinskega proračuna (skoro ena
šestina) se torej steka v banovinski
kmetijski sklad. Zato je izredne važ-
nosti, kateri moške bodo razpolagali s
temi denarnimi sredstvi. To se bo od-

ločilo sedaj pri volitvah v sreske kmetijske odbore, ki bodo nato čez mesec dni volili banovinski kmetijski odbor.

Zato člani občinskih kmetijskih odborov, pozori!

Izvolite v sreske kmetijske odbore može, ki so vredni splošnega zaupanja, ki so v vsakem oziru značajni, sposobni, delavni ter zvesti krščanskim načelom našega ljudstva, načelom, ki so temelj vestnega upravljanja javnega denarja!

V NAŠI DRŽAVI.

Naša država in Bolgarija v popolnem sperazumu. Pogajanja med našo državo in bolgarsko v Sofiji so končala s popolnim uspehom. — Rešeni sta bili vprašanja o dvolastninskih posestvih in o nevtralnem obmejnem pasu. Glede dvolastninskih posestev je sprejeto načelo medsebojne zamenjave na ta način, da bodo bolgarski lastniki, ki imajo posestva na našem ozemlju, dobili v zamenjavo posestva naših državljanov na bolgarski strani in obratno. Prosto-voljna sprememba lastništva posestev se bo vršila do dne 1. aprila tega leta. V slučajih, kjer ne bi prišlo do sporazuma, bo odločala mešana bolgarsko-jugoslovanska komisija, ki bo stalno delovala, tako da se lahko smatra, da bo to vprašanje v najkrajšem času rešeno. Kar se tiče nevtralne obmejne cone, se je sklenilo, da bo obsegala pas 6 do 10 km, v katerem se ne bo nihče smel na novo naseliti razen domačinov ter državnih uradnikov. Kontrolo nad izvajanjem tega dogovora bo izvrševala posebna mešana komisija.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz Albanije prihajajo vesti o sovražnem gibanju proti vladarju Ahmed Zogu. Vladarska moč Ahmeda je tako nesigurna, da pride lahko vsak čas do usodepolnih dogodkov.

Velik uspeh rumunsske kmetijske vlade. V Rumuniji so se vršile volitve v pokrajinske skupščine. Narodna kmetijska stranka, ki je na vladi, je dobila pri teh volitvah 80 odstotkov — vseh glasov.

Nevarni pojavi v Rusiji. V sovjetski Rusiji se je začel boj med oblastmi ter kmeti, ki se upirajo boljševiški komandi glede posestn. stanja in vnovčenja poljskih pridelkov. Sovjetska vlada je izdala naredbo, s katero se zapleni ves imetek na posestvih in hišah kulakov (večjih posestnikov). Po tej naredbi bodo izgnani kulaki iz vseh srezov, kjer se upirajo sovjetskimi naredbam. Po celi Rusiji prihaja do krvavih spopadov med kmeti in vojaštvom, ki pritiska na kmete in jih hoče s silo ukloniti. Ravno radi odpora kmetov bo prišlo v Rusiji do spremembe v vladnih vrstah.

Napad na novega predsednika Mehike. Mehika je dobila te dni novega predsednika v osebi D. Orteza Rubio. V njegovi vladi celemu svetu znani Calles ni minister, pač pa je ostal kot

notranji minister dosedanji predsednik Portez Gill. Komaj se je vsedel novi predsednik na vladni stol, že je bil 6. februarja nanj izvršen napad. Neki 22 letni Daniel Flores je oddal na predsednika 5 strelav, od katerih ga je zadela eden v čeljust, vendar napadeni ni

v nikaki nevarnosti. Atentator pripada stranki — propadlega predsedniškega kandidata Vosconcellosa. Po lastni izpovedi po aretaciji je izpovedal, da je nameraval umoriti predsednika in ves kabinet, da bi pripomogel v politični zmedi Vosconcellosu do vlade.

Italija in Avstrija.

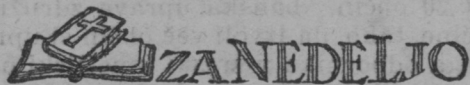
Državni kancelar avstrijske republike dr. Schober je bil pretekli teden v Rimu. Njegov obisk je napravil, kakor je povdarjalo avstrijsko časopisje, konec napetostim, katere so nekaj časa vladale med Italijo in Avstrijo. Te napetosti so zadnji čas prenehale ter so na njihovo mesto stopile, kakor je dr. Schober mogel naglasiti v avstrijskem parlamentu, prijateljske razmere. Podpora Italije Avstriji na drugi konferenci v Haagu je bila izraz in sad tega prijateljstva. Avstrijska javnost pa tudi kljub vsem sledečim nesoglasnostim ni mogla pozabiti močne podpore, ki jo je Italija naklonila Avstriji o priliki plebiscita na Koroškem.

Sam dr. Schober je o namenu svoje-ga obiska v Rimu izjavil v razgovoru z urednikom fašistovskega lista »Popolo di Roma«, da prijateljskih razmer med Italijo in Avstrijo ni še le treba umetno vzgraditi, ker so povse naravne. Do pri-srčnosti v teh razmerah pa je prišlo vsled velikodušne pripravnosti italijan-ske vlade, da bo podpirala stremljenje avstrijske politike po zunanjem posoj-lju. Italiji gre hvala za njeno podporo Avstriji na haaški konferenci. Italija tudi kaže, kar je Avstriji povse razum-ljivo, zanimanje in smisel za preosnovo avstrijske ustave, ki naj bi ustvarila in zajamčila boljše disciplino (strožji red). Italija tudi ne bo odtegnila svoje pomoči Avstriji pri rešitvi gospodar-skih vprašanj. »V bodočih mesecih,« tako je končal avstrijski kancelar svo-jo izjavo, »bomo morali storiti največje napore, da odpravimo in ozdravimo sedanjo našo gospodarsko bedo. Prija-teljstvo, ki nam ga Italija skazuje na

tem potu, bo za nas velika korist in iz-datna pomoč.«

Te besede avstrijskega kancelarja je treba ohraniti v vidu, ako naj se ustvari prava sodba o prijateljski pogodbi med Italijo in Avstrijo, sklenjeni pre-tekli teden v Rimu in podpisani od Mussolinija in Schobra. Kaj Avstrija pričakuje od tega prijateljstva, je Schober odkrito povedal. Kaj pričakuje Mussolini, tega voditelj fašistov in pred-sednik italijanske vlade ni povedal. — Znana pa so stremjenja fašistovske zunanje politike, ki hoče Madžarsko, Avstrijo in tudi druge države pritegniti v italijansko interesno sfero (krog). — Tudi ni bilo objavljeno in sporočeno javnosti, ali in kaj sta se dogovorila med seboj Mussolini in Schober o Nem-cih na južnem Tirolskem, ki sedaj spa-da k Italiji.

Znano je, da je bilo postopanje faši-stovske Italije z Nemci na južnem Ti-rolskem eden glavnih vzrokov za prej-šnje napetost med Italijo in Avstrijo. Fašistovska politika nasilnega razna-rodovanja južnotirolskih Nemcev je vzbujala nevoljo in nezadovoljnost v Avstriji in Nemčiji. Sam avstrijski kan-celar Seipel je moral o razmerah na južnem Tirolskem govoriti v avstrijs-kem parlamentu ter je v tem oziru apeliral (se skliceval) na vest vsega kulturnega sveta. Mussolini mu je to hudo zameril. Kaj je kancelar dr. Scho-ber v tem vprašanju govoril ali dose-gel pri Mussoliniju, ni javnosti znano. Bodočnost bo pokazala, ali bodo dobrot med Italijo in Avstrijo sklenjenega pri-jateljstva tudi deležni Nemci na seda-njem italijanskem Tirolskem.

Razširjenje krščanstva.

Kljub strašnemu preganjanju in dru-gim oviram, katere so se postavljale na pot, se je širilo krščanstvo tiho in brez hrupa, uprto na lastne moči, po vseh pokrajinah rimskega cesarstva. Od re-ke Ganges v Indiji do najbolj oddalje-nega zapada, od Šotlandske na Angle-škem do puščave Sahara v Afriki je bi-lo polno krščanskih občin. Število ško-fijskih, to se pravi onih občin, ki so se razvile v škofije, je zelo veliko, kakor to dokazujejo zborovanja škofov. Na vzhodu (brez Egipta) jih je bilo 290, v Egiptu 64, Afriki 125, Italiji 60, Špani-ji 37, Galtji (Francija in Nemčija) 21, na Angleškem 3. Nemški učenjak Har-nack ceni vse škofije po preganjanju na 1500.

Dokazano je bilo leta 325 600 škofij-skih sedežev in se lahko vzame kot

skupno število 7-800. Škofije so bile raz-daljene različno po posameznih deže-lah in je s tem ugotovljena različnost širjenja krščanstva po provincah.

Krščanski pisatelj beleži, da so se po-gani pritoževali, ker so se priznavale h krščanstvu osebe obeh spolov, vsake sta-rosti in iz vrst najvišjih dostojanstve-nikov. In res dobimo tedaj kristjane v najbolj odličnih stanovih človeške družbe. Že sveti Pavel omenja kristja-ne, »ki spadajo k dvoru cesarja«. Sveti Irinej pozna v svojih spisih kristjane, ki so na cesarskem dvoru in rabijo ce-sarjevo pohišstvo. Dionizij iz Aleksan-drije imenuje dvor rimskega cesarja Valerijana »zbor božji« in pod Diokle-cijanom je bilo mnogo kristjanov med cesarjevimi služabniki; celo žena in cesarjeva hčerka sta bili kristjani. — Pod cesarjem Domicijanom sta bila dva cesarkeva svetovalca krščanske vero-izpovedi in katakombe v okolici Rima dokazujejo, da je bilo krščanstvo doma v najbolj imenitnih rodbinah v Rimu.

V rimsko vojsko je prodrlo krščanstvo zelo pod Dioklecijanom. Od konca drugega stoletja in posebno v premirju pred zadnjim preganjanjem se je krščanska vera zelo razširila.

Zakaj se je krščanstvo širilo tako naglo?

Glavni vzroki, da se je krščanstvo širilo tako naglo, so bili ti-le: 1. Predvsem je bila moč krščanskih resnic, ki je presegala po vsebini in razumljivosti vso posvetno modrost; na drugi strani pa je rešila na zadovoljiv način vprašanja, s katerim se je človeštvo neprestano ukrajvalo: Bog, neumrljivost duše, plačilo po smrti itd. 2. Čudeži in razna znamenja, katere je vršil Bog po kristjanih, prerokbe, čudežna ozdravljenja, dar jezikov, posebno še moč kristjanov nad zli duhovi — vse to je dokazovalo resnico nove vere. 3. Sveto življenje kristjanov, ki jih je podžigalo, da so v očigled rabljem in na grmadah oznanjevali sveti evangelij in predvsem čudovita vztrajnost ter potrpežljivost pri nečloveških mučenjih je prepričala mnoge v resnici krščanstva. 4. Krščanstvo je bila vera ljubezni in pomoči bližnjemu. Vsakovrstni reveži so prejeli radovoljno podporo, istotako bolniki iz lastnih in tujih občin, celo poganski siromaki, vdove in sirote, zapuščeni sužnji, dela nezmožni, popotniki itd. In to podpiranje je bila dolžnost pravega kristjana. Velikanski je moral biti utis, katerega je vzbujala krščanska ljubezen do bližnjega v srcih poganov, ker je poznalo poganstvo tako malo ljubezni! Ubožnejše sloje je krščanstvo v množinah priklepalo nase le radi ljubezni do bližnjega. 5. Tudi trdna organizacija Cerkve je zelo uplivala na razširjenje krščanstva.

Oznanjevalci sv. evangelija v prvih stoletjih.

Poleg 12 apostolov, ki so se razkropili po svetu, oznanjujoč sveti evangelij, je delovalo zelo veliko oseb v istem smislu, ali kot spremljevalci apostolov, ali mimogrede, ali pa čisto samostojno. O tem nas podučijo Dejanje apostolov in nekatera apostolska pisma. Pa tudi po smrti zadnjega apostola je bilo premnogo oznanjevalcev, ki so delovali po vzgledu dvanajsterih, spreobračali pagane, katere so krstili in jih izročili v nadaljnji poduk učiteljem posameznih verskih občin. Število potujočih apostolov se je po beležkah cerkvenega pisatelja Origena znatno zmanjšalo v 3. stoletju, a tedaj so obstajale po celem kulturnem svetu krščanske občine, ki so delovale v misijonskem smislu na okolico.

V prvem času obstoja svete Cerkve (v 1. stoletju) ne moremo govoriti o pravi krščanski književnosti ter znanosti. Naobraženi, ki so se skraja pokristjanili, so imeli z oznanjevanjem svetih resnic toliko dela, da niso prišli do pisanih beležk. Sploh pa je bila od Kristusa samega določena kot glavno sredstvo širjenja novega nauka živa in nepisana beseda. Radi tega so tudi spisi naslednikov apostolov — apostolskih očetov priprosti opomini k trdni veri ter čistemu življenju in so se rodili iz praktičnih potreb. Še le v sredini dru-

gega stoletja se spremenijo te razmere. Tedaj poseda krščanstvo že vse polno visoko naobraženih mož, ki so prijemali za pero in branili krščanstvo napram raznim obdolžitvam od strani oblasti in predvsem judov. Cerkevni pisatelji drugega in tretjega stoletja so po pretežni večini zagovorniki napram vsem mogočim napadom, lažem ter podtikavanjem in jih imenuje cerkvena zgodovina »apologete«.

Proti sežiganju mrličev katoliška in pravoslavna cerkev. Rzne protiverske družbe so začele že pred izbruhom svetovne vojne širiti agitacijo za sežiganje mrličev. Sežigalnice (krematorije) so postavili povsod, kjer so imeli glavno besedo socijalni demokratje. Katoliška cerkev se je izrekla že davno proti sežiganju in je odrekla pri takih slučajih cerkveni obred. Pred kratkem se je ustanovilo v Beogradu društvo »Ogenj«, ki hoče pozidati za mrličev sežigalnice. Društvo se je obrnilo na srbskega patrijarha, da bi dovolil pri sežiganju mrtvecev cerkveni obred. Člani pravoslavne sv. sinoda, ki so zborovali te dni v Sremskih Karlovcih, so dali z ozirom na omenjeno prošnjo sledeče pojasnilo, ki se popolnoma ujema s tozadevnim načelnim stališčem katoliške Cerkve in se glasi: »Že na predzadnjem svojem zasedanju je sveti arhijerejski sabor povodom slučaja v tej zadevi zavzel svoje stališče. Takrat je nekdo iz Pančeva zahteval, da se dovoli cerkveni obred njegovemu bratu, čegar truplo je bilo v inemstvu upepeljeno. Sveti arhijerejski sabor je tedaj odklonil — vsak cerkveni obred onim, ki so bili po smrti sežgani v krematoriju, če se je to storilo po njihovi lastni volji. — Ta sklep svetega arhijerejskega sabora velja še danes in ga sinod po samem svojem svojstvu kot izvršilna oblast svetega sabora ne more spremeniti in radi tega tudi ne more vzeti v razpravo prošnje društva »Ogenj«. Nauk cerkve je odločno proti sežiganju mrtvecev ter obsoja cerkev sežiganje kot protiverski čin.

Kakor pod rimskim cesarjem Neronom. V Rusiji so začeli krščansko vero in posebno še svečeništvo tako kruto in nečloveško preganjati ter iztrebljati kakor pod rimskim Neronom. — Ruski škof Nikolaj, ki je poglavar ruske cerkve in živi v Londonu, je podal angleškemu listu te-le podatke o mučeništvu ruskega svečeništva: Nadškofu v Permu Androniku so boljševiki iztaknili oči. Škofa v Tobolsku Hermogena pa so živega privezali na kolo parnika. Arhimandrita Dimitrija so skalpirali. Nektariju pa so polomili roke in noge, mu zabili žeblje v glavo in mu v usta vlili stopljen svinec.

Kupuj premišljeno, da kupiš po ceni a kljub temu dobro! Najprijetneje je, ko se doma lepo udobno sedi pred veliko ilustrirano knjigo svetovne razpošiljalne tvrdke Suttner in premišljeno izbira vse, kar se potrebuje. Tu je na tisoče predmetov za vse svrhe, katere se lahko nabavi brez vsakega rizika, ker to, kar ne ugaša, se zamenja, ali pa se vrne denar. Tudi naši čitalci dobe to praktično knjigo popolnoma brezplačno, ako jo zahtevajo od svetovne razpošiljalne tvrdke H. Suttner v Ljubljani števil. 992.

NOVICE

Nesreča v nesreči. Pretskli teden so nam je prijavil naročnik »Slovenskega Gospodarja« g. S.V. iz Savinjske doline. Pogorel mu je dom. V tej nesreči je mislil, da bo dobil podporo »Slovenskega Gospodarja«. Ugotovilo pa se je, da je plačal naročnino le za pol leta. Tako žalibog ni bilo mogoče ustreči njegovi prošnji, da bi se mu pedpera izplačala. »Slovenski Gospodar« je namreč objavil, da more izplačati podporo le onim, ki so celoletni naročniki. To smo že ponovno povdarjali in danes že enkrat ponovimo: Dogovor, ki smo ga sklenili in ga ni mogoče izpremeniti, velja le za celoletne naročnike, ker mi o drugih evidence o tej zadevi ne moremo voditi. Vemo, da je našemu naročniku težko, toda mi preko pogodbe ne moremo. O tem obveščamo vse ostale naročnike, ki nimajo celoletne naročnine poravnane, da je pogodba v tem oziru neizpremenljiva. Nikomur ne želimo nesreče, žalibog pa ne počiva, kakor kaže ravno pričujoči slučaj, zato bi bila res to nesreča v nesreči, ako bi ne bila v takem slučaju naročnina za »Slovenski Gospodar« za celo leto poravnana. Kdor že ima kaj vplačane naročnine, pa pošlje doplačilo, naj to na srednjem delu položnice zapiše: doplačilo do konca 1930.

Slovesna otvoritev novega mosta pri Radgoni. V nedeljo dne 9. februarja ob 11. uri predpoldne se je vršila slovesna blagoslovitev in predaja prometu novega železobetonskega mosta preko Mure pri Radgoni. Prepotrebni most je bil zgrajen na stroške naše in avstrijske države. Pri otvoritvi je bil navzoč naš ban dr. Serbec, pomožni škof dr. Tomažič, dr. Schaubach in več drugih dostojanstvenikov v spremstvu bana. — Most je blagolovil graški škof dr. Pavlikovsky. Avstrijsko vlado je zastopal kancler dr. Schober, ministra dr. Hainisch ter Schumy in štajerski deželni glavar dr. Rintelen. Po blagoslovitvi in nagovorih je povabil visoke goste gornjeradgonski župan, zatem je bil slovesni obed v Radgoni.

Izplačilo veroučnih nagrad. Finančnemu oddelku kraljeve banske uprave v Ljubljani naj predložijo prijave veroučnih uri za čas od 1. septembra do 9. decembra 1929 tudi gg. katehetje na meščanskih šolah. Za isti čas naj vsi katehetje vpošljejo tudi prijave za potnine. — Lavantinsko katehetsko društvo.

Kako smo prišli iz Rusije. — Kakor smo vam že poročali, smo se po mnogih letih vrnili iz ruskega jetništva. — Ker ste nas prosili, naj vam poročamo o naših doživljajih v jetništvu, vam o tem poročam nekaj vrstic. Ne morem vam popisati, kako se nam je godilo pod sovjetsko vlado. Toliko vam pa naznanim, da smo komaj pobegnili ter potovali celi dve in tričetrt leta. Ker nam je zmanjkalo živeža, smo se morali vdati vladi ter prisilno delati. da

smo zopet kaj malega zaslužili, da smo mogli naprej. Prvi čas smo nekateri sklenili, da ostanemo do smrti tam; potem pa smo se podali na pot — iskat mater domovino! Mnogo mojih je še ostalo tam, ker ne morejo naprej. Nekateri so v takšnih gubernijah, da jim ni mogoče oditi. Drugi so spet med potjo zboleli, nekateri so nam na potu od slabosti umrli. 15 tovarišev nas je potovalo dve leti skupno, v tretjem letu nam jih je zmanjkalo 8, potem smo zopet zgubili dva. Pet nas je dospelo do naše meje, tukaj sta nam zaradi bolezni zaostala 2 in sicer eden iz Rakeka, eden pa od Št. Martina pri Vurbergu. Komaj trije smo dospeli do svojih domov. Srečni smo, da smo v svoji domovini, kjer vlada pravi red. Ob priložnosti vam poročamo več.

Sv. Križ nad Mariborom, 3. febr. 1930.
Cencel Novak.

Blagedušno darilo. Častni član prostovoljnega in reševalnega društva mariborskega gospod župan dr. Alojzij Juvan je daroval istemu znatno svoto Din 2000.—. Pristrčna hvala. Komanda.

Kmetica našla novorojenčka na cesti. Neka kmetica je našla na cesti iz Vukovega dola do Sv. Jakoba v Slov. goricah v plenice zavito mrtvo trupelce novorojenčka ženskega spola. Orožniki so poizvedovali za materjo in doznali: V noči od ponedeljka na torek (od 3.—4. februarja) je viničarjeva hčerka Antonija Fluher iz Vukovega dola sredi mrzle noči brez vsake pomoči na cesti rodila otroka. Obupana mati je pustila svojega neboljenčka na cesti, kjer je umrl, sama pa se je s težavo privlekla domov. Orožniki so izročili Fluherjevo okrožnemu sodišču v Mariboru, kjer je bila zaslišana. Mladenka je dejanje v polnem obsegu priznala. Ker je močno oslabela, so jo zopet izpustili. Kasneje se bo morala zagovarjati pred sodiščem.

Smrtna nesreča. Dne 4. februarja ob pol peti uri zjutraj je smrtno ponesrečil v rudniku Reštanj pri Rajhenburgu 27 letni vozač Franc Štravs iz občine Senovo.

Ustanovitev zveze občinskih uradnikov pozdravljajo vsi občinski nameščenci, posebno pa oni manjših trgov in mest, kjer so uslužbenci od danes do jutri nameščeni, kakor pač prijajo ali stoje na lice gg. občinskim odbornikom. Najbolj hvalevredno pa je, da so se za stvar zavzeli odlični gospodje višji uradniki mestnih magistratov, ki gotovo ne čutijo potrebe, da se novi občinski zakon zavzame za njih stališče, ampak ti gospodje so se zavzeli za nižje tovariše uradnike, ki so skoro povsod zapostavljeni. Občinski uslužbenci ne zahtevajo, da se mogoče štiti njihova ev. brezbriznost ali delamrznost, ampak občinski zakon naj upošteva delo in pridnost občinskih nameščencev ter pridne delavce štiti. Nižje občinsko uradništvo apelira torej, da izvoljeni gospodje zastopniki občinskih nameščencev zastopajo koristi občinskih uslužbencev, kakor glede plač, penzij, tako ev. tudi glede delovnega časa. Občinsko uradništvo čaka po novi notranji ureditvi države zelo mnogo dela, za kar

Župni urad
Občinski urad
Krajevni šolski odbor
Hranilnica in posojilnica
Trgovina
Obrt
Posamezniki

Vsi ti potrebujejo pisma in kuverte s svojo firmo. Najceneje — vprašajte za ceno — in najhitreje vam iste dobavi v vseh velikostih in količinah

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

bi naj bilo tudi primerno plačano, da bode delalo z veseljem.

Elektrifikacija Murskega polja prav lepo napreduje. Leta 1927, ko se je k falskemu električnemu vodu priključila razen Ljutomeru tudi Murska Sobota, so si začele omišljati električno razsvetljavo ostale občine desni breg Mure; najprej se je priključil trg Veržej, nato občina Cven, v zadnjem času pa že govorijo o elektrifikaciji občin Bunčani in Noršinci. Res je, da je električna luč precej dražja od petrolejske in to radi inštalacijskih stroškov, pač pa je izredno praktična in svetla luč. Napredujemo.

Obnašanje podeželskih fantov in deklet pri poznih službah božjih ni posebno hvalevredno, radi česar bi opozarjal starše, da svoje mlade sinove in hčere pouče, kako se naj obnašajo v cerkvi, posebno pa med sveto mašo, ko s svojim slabim obnašanjem, smejanjem, govorjenjem, suvanjem itd. motijo še druge; pouče jih naj, zakaj da gre pošten kristjan k sveti maši.

Grbi in znaki raznih vasi, mest in trgov so nastali vsled raznih zanimivih dogodkov ali šeg in običajev dotičnega kraja. Nekateri teh grbov in znakov so bili izvidni na pečatih občinskih uprav, dokler ni došlo povelje, da morajo imeti vse občine enotne pečate z državnim grbom. Teh znakov oziroma grbov pa se običajno spominjajo na kmečkih gostijah, kamor take znake prinesejo povabljeni s seboj, ter jih drug drugemu, če morejo, izmaknejo. Vsak tak znak ali grb kakor rečeno pa ima svoj izvor, tako ima mlado mesto Ljutomer prvotni grb »luto«, to je žival konjske oblike, ki ima na čelu dolg oster vrtinčasti rog, a na zadnjih nogah pa ima mesto kopit parklje; ta žival je živela baje svojčas v neprodirnih gozdovih nad Ljutomerom. Drugi znak novejšega izvora, ki seveda javno ni priznan, pa je nastal vsled dogodbe iz leta 1895 na ta način: Na nekdanjem travniku, svojčas last občine blizu kovačnice I. T. v Ljutomeru je nekdo pustil najbrže zvečer v mraku ležati gnojnični sod srednje velikosti. Ponoči okrog ene ure malo dobre volje idoči tržan zagleda pred seboj ležeč omenjeni predmet. V svesti si, da je to medved velikan, pohiti brzo, v koliko so ga nesle tresoče se in utrujene noge klicat bližnjih sosedov, rekoč: »Na pomoč, medved je v Haskaši.« Dobil je prav hitro še dva pogumna tovariša. Dobro oboroženi so hiteli na torišče, kjer je ležala grozna zver; oprezno se približajo z namenom, da ga usmrtijo in za drago ceno prodajo med-

vedovo kožo. Ko so se tako približali do 20 korakov oddaljenosti, počí puška, medved se ne gane, mojster lovec jo je dobro zadel, naskočijo še nato zver s koso, sekiro, krampom. Grozna zver je usmrčena, to se bo pilo za prodano medvedovo kožo. Junaški mojster lovec je z besedami »DI dings, medved je naš« brzo razglasil junaški čin. Ta veleznimiv dogodek je drugo jutro na vse zgodaj oznanjal v naglici narisan plakat, ki je bil prav malo časa nalepljen na magistratnem poslopju. Tržani, seveda radovedni bogatega plena, so pa začudeni našli na navedenem travniku mesto grozne zveri nekoliko — opraskan gnojnični sod. Od tega časa pa imajo Ljutomerčani svoj znak »medveda«. Navedeni plakat bo najbrže kje v občinskem arhivu dobro shranjen.

Kronanje ciganskega kralja. Pred kratkem se je vršilo v Piastovu blizu glaynega mesta Poljske Waršave slovesno kronanje novoizvoljenega ciganskega kralja. Kralj se piše Mihael Kwiet in je kronan na naslov »Kralj Mihael II.« K slovesnosti so se zbrali odposlanci ciganskih plemen iz cele Poljske. — Po kronanju je sedel Mihael II. z zlato krono na glavi na prestol ter prisostvoval plesom, ki so jih proizvajali njemu na čast. Zanimivo je, da se je pustil zastopati po posebnem odposlancu na ciganskem slavju poljski predsednik. — Maršal Pilsudski je poslal novemu kralju svoje posebne čestitke.

Skriti zakladi. Prebivalcev bulgarskega mesta Jamboli se je polastilo zadnje dni veliko razburjenje. Po mestu se je raznesla govorica, da so zadeli v mestnem zidovju na bajne zlate zaklade ruskega vrhovnega generala Diebiča, osvojitelja Carigrada. General je preplaval pred sto leti celi balkanski polotok s svojimi četami in stiskal prebivalstvo z nevertejno neusmiljenostjo. V Adrianoplu je napolnil z naropanim in nasilnim potom odvzetim zlatom ter dragulji 8 vreč. Za Diebičevo tolovajsko nastopanje je zvedel ruski car. Odpoklical je takoj generala z Balkana v Rusijo. Diebič je slutil, kaj ga čaka in radi tega je zakopal pred pobegom nagrabljene zaklade v bulgarskem mestu Jamboli. Da bi nikdo ne znal, kje je skrito bogastvo, je pustil ustreliti 10 Turkov in položili njihova trupla nad v zemljo zakopani zaklad. Trupla ubitih Turčinov so s časom razpadla. Te dni so kopali v Jambuli temelje za zgradbo novega hotela. Pri tej priliki so zadeli na okostje 10 trupel. Grozna najdba je vznemirila celo mesto. Vsak trdi, da gre v tem slučaju za onih 10 Turkov, ki čuvajo zaklad ruskega generala. Nekaj bogatašev je osnovalo posebno družbo, ki je že zaprosila bolgarsko vlado, da jej izda dovoljenje za nadaljnje iskanje zagonetnega zaklada. Sedaj je vse v največji nestrpnosti, kaj bo rekla vlada in kaj bodo odkrili pod koščeni ostanki deseterih trupel.

Nezgoda na petu k poroki. V bavarskem mestu Monakovo je obhajala bogata meščanska hčerka poroko. Pred poroko je bila nevesta pri neki prerokinji, ki jej je svetovala, naj se pelje pred oltar na vozu, v katerega bo uprežen šimel. V nevestino željo so seve

privojili tudi njeni starši. Ko se je peljala cela družba proti cerkvi, je padel šimel na tla in ni več ustal. Nenadna konjska smrt je nevesto tako prestrašila, da je padla v nezavest. Ko se je zopet zavedla, se je branila poroke, ker bo njeno zakonsko življenje gotovo nesrečno. Da se je pustila poročiti, je pomagalo le to, ker so gostje mrtvega šimla izpregli in potegnili nevestino kočijo do cerkve gostje samskega stanu.

Z britvijo umoril bika. Med bikoborsko predstavo je v Salamanki (v Španiji) nek bik podrl ograjo v areni, zbežal na cesto ter jo ubral v obljudene mestne ulice. Tam se je zakadil v vrata mestne hiše, jih porušil ter odmarširal po stopnjicah v prvo nadstropje, kjer se je podal naravnost v zavarovalno dvorano. Z nekim slugom, ki ga je skušal ovirati pri tem sprehodu, je napravil kratek proces in ga je enostavno zabodel. Ko je nato v dvorani stresel jezo nad svojimi dozdevnimi sovrstniki, ki jih je videl v ogledalih, je še prevrnil vse pohištvo in se nato vrnil na težavno pot po zavutih stopnjicah nazaj na ulico. Tam se je zakadil v gručo ljudi in ranil dve osebi. Nek korajžen mladenič ga je končno ukrotil na ta način, da je splezal na svetilniški drog, se od tam spustil na hrbet živali in ji z britvijo prerezal vrat.

Bal se je živ iti pod zemljo. Strašno se je bal Henry Salomon iz New Yorka, da bi ga mogoče kdaj ne zadela navidezna smrt in bi moral biti živ pokopan. V svoji oporoki je zato postavil varnostne določbe, kako naj ravnajo z njim po smrti. Predvsem mu morajo takoj dati injekcijo z adrenalinom v srce, tako, da ga spravijo zopet h gibanju, ako bi še ne bilo slučajno mrtvo. Ako bi to ne imelo uspeha, morajo nato pustiti skozi tri dni njegovo truplo nedotaknjeno, in skozi ta čas ne smejo poklicati nobenega pogrebnika ali koga drugega, ki bi ga lahko kaj poškodoval. Še le po treh dneh lahko napravijo z njim, kakor delajo navadno s trupli drugih zemljanov. Previdnežu so njegovo željo izpolnili, a kljub čakanju ni pokazal nikake želje, da bi pričel še enkrat živeti.

Prva zgodovinsko znana stavka. — Prvo, zgodovinsko dokazano stavko so uprizorili — muzikanti. Rimski zgodovinar Livij poroča, da je stopila leta 311 pred Kristusom celotna »organizacija« rimskih godbenikov v stavko, ker so jih hoteli iz prevelike štedljivosti prikrajšati v navadi obstoječo prosto pojedino, ki se je vršila njim na čast vsako leto na Kapitolu. To je godbenike tako razkačilo, da so kratkomalo pobrali svoja šila in kopita oziroma godala, ostavili Rim in se preselili v bližnji Tibur, sedanji Tivoli. Oblasti so bile v največji zadregi, kajti narodne svečanosti brez godbe, daritve bogovom brez godbe, to je bilo nekaj, česar bi si v starem Rimu nihče ne mogel predstavljati. Poskusile so torej z zvijačo. Muzikante so po svojih odposlancih vsakega posebej upijanili in jih dali tudi vsakega posamič prepeljati v Rim. A niso računali z njihovo trmo in vzajemnostjo. Ko so se močje iztreznili, ni bilo nobenega med njimi, ki bi se dal

pregovoriti, da bi postal stavkokaz. — Tedaj so morali gospodje hočeš nočeš ugrizniti v kislno jabolko in so priznali stavkujočim za vse večne čase stare pravice. Spora je bilo tedaj mahoma konec.

Enajst dni na plavajočem ledu. Lovci na tulnje ali morske pse so se podali z otoka Sachalin v Japonskem morju na plavajoči led, da bi tem lažje izsledili zaželjeni plen. Baš, ko so že bili na ledeni plošči, so zapazili, da je bil led tenak in se je lomil na vseh koncih ter krajih. Ko je priplaval mimo njih ledeni grič, so se pognali vsi trije z nevarne plošče nanj. Ugotovili so, da so na neki ledeni gori, ki je izredno ravna in so lahko na njej stali. Pri vsem tem pa niso imeli nobenega upanja, da bi se zopet lahko vrnili na suho, ker plavajoči led v njihovi bližini ni bil zanesljiv in radi tega so se držali plavajoče ledene gore. Ko so že prebili deset dni na ledu je zima močno pritislila in iz meglene daljave so se pričela dvigati cela gorovja. Lovci so bili skrajna mnenja, da se bližajo obali, ko je naenkrat kriknil eden od njih: »Ledena gora!« Z neverjetno naglico se jim je bližalo kakih 30 ledenih velikanov, od katerih so bili obdani v kratkem času. Lovci

so zašli v največjo življenjsko nevarnost. Ako bi zadel eden od plavajočih orjakov ob njihov led, bi ta počil in sledila bi gotova smrt v ledeno mrzlem morju. Z nepopisnim smrtnim strahom so zasledovali bližanje trideseterih ledenikov. Dva sta razpadla in se raztreščila pred njihovimi očmi, ker sta trčila med strašnim pokom eden ob drugega. Radi sunka se je približal manjši del razletele ledene gore ledu lovcev, a ga je na srečo le nekoliko osmeknil. Kako dolgo je trajala smrtno nevarna vožnja med ledeno grozo, lovci danes ne znajo. Mraz jih je tolikanj prevzel, da so zgubili zavest. Po klicih, kateri so udarili na njihova ušesa kakor v sanjah, se je prebudil eden izmed njih, ki je še bil najbolj pri močeh. Slišal je človeške klice, se otresele omedlevice in razmišljal: ali so glasovi istina ali le slepilo. Na največje veselje je zagledal v bližini lovsko ladjo, s katere jih je zval po posebnem zvočniku kapitan. Vzdramil je še druge tovariše in pričelo se je nadvse težavno rešilno delo. Komaj in komaj so spravili ribiči onemogle lovce z leda in jih prenesli po 11 dneh nezabne vožnje na ladjo.

Nekaj o prebivalcih največje puščave.

Največja puščava na celem svetu je Sahara v Afriki. — Meri 8 milijonov kvadratnih kilometrov, prebiva pa na tej ogromni ploskvi le pol milijona ljudi. Prebivalci Sahare se imenujejo Berbi, ki so močno pomešani z zamorsko krvjo, katera se jih je oprijela s prodiranjem zamorskih plemen od juga in v dobi trgovanja z zamorskimi — sužnji.

Berbe delijo na dve glavni skupini: Tuarej skupina se podi po zapadu puščave do črte Mursuk-Tsad jezero; na vzhodu Sahare prebiva Tibbu ali Teda skupina.

Saharčani so zagrizeni mohamedanci. Po telesu so suhljati, mišičasti, utrjeni ter odporni napram gladi in žeji. Ker je Sahara puščava, jih sili že od nekdanj narava sama k roparskemu življenju. Berbi so najbolj opasni tolovaji za od kulturnih naselbin obljudene — oaze in karavane.

Sinovi puščave so goljufivi, nezaup-

ljivi in mislijo le na svoj lasten dobit. Če pa srečajo koga, je njihov pozdrav izredno dolg obred le radi tega, da bi dobili čas za spoznanje in ogled tujca.

Kake državniške organizacije sploh ne poznajo. Le za slučaj večje nevarnosti se združi več plemen za obrambo. Sicer pa živijo posamezna plemena med seboj v sovraštvu, se napadajo in skušajo izropati eno drugo.

Berb pozna le svojo lastno družino, v kateri je neomejen gospodar.

Po zanimanju so Berbi pastirski narod, ki goni črede konj, kamel ter ovac iz enega kraja v drugega, kjer je kaj zelenja.

Kadar jim gre za rop, potujejo po neizmerni puščavi po cele tedne daleč.

Nekaj posebnega je njihovo pokrivalo, ki jim zakriva ter brani obraz proti neznosni vročini ter je tako zavito, da lukajo izpod obraznega zagrinjala samo tolovajsko lokave oči.

Samotarja na zapuščenem otoku.

Časopisje celega sveta se ukvarja z življenjem berlinskega zdravnika dr. Ritterja in njegove soproge, ki sta se naselila prostovoljno pred leti na otočju Galapagos (ki leži pred Osrednjo Ameriko) in životarita po vzgledu Robinzona. Slučajno je odkril samotarja ameriški letalec, ki je moral pristati na otoku, ker se mu je aeroplan pokvaril in ga je popravil. Po vrnitvi v Newyork je obvestil pilot javnost o dveh najnovejših Robinzonih. Ko se je raznesla ta vest po svetu, se je začelo vse zanimati za Galapagos otočje, ki obstoja iz 18 malih otokov, najmanjši niso računai. Otoki so s tmi ugasli ognjeniki. Podnebje, rastlinstvo in živalstvo

je tamkaj tako, kakor malokje in sploh nikjer drugod na svetu. Največji otok se imenuje Albemarle, njegovi sosedi so: Narborough, Infatigable in Chatam. Na zadnjem prebiva nekoliko ljudi.

Galapagos bi rekli po našem: otočje vilikih želv, ker ravno tamkaj živijo največje takozvane orjaške želve, ki so po drugod že davno izumrle. Velikanski kuščarji predpotopne zunanosti se plazijo po lavinih pobočjih. Istotako se nahajajo v bližini otočja ob morsk obali kuščarji in je to edina vrsta te golazni, ki je črna in se potika po votlinah ob morju. Zjutraj se podajo v valove, kjer se hranijo z raznim morskim rastlinstvom. Videti je tam-

kaj morske leve, rdeče ogromne rake in razne druge najbolj čudne živali. — Otočje je raziskal ameriški naravoslovec Beebe. Ko se je vrnil nazaj v Newyork, ga je ogovoril šofer avtotakse in mu povedal, da je živel tudi on pred leti v sredini Galapagos otokov. Šofer je bil poprej pomorščak. Njegova ladja se je razbila in oni, ki so se rešili, so dosegli otok Albemarle. Z ladje niso mogli vzeti prav nič: ne obleke, ne prehrane in ne orožja, izvzemši nožev. Le kapitan je prinesel seboj zavoj denarja.

Iz poglavja o živalski muhavosti.

Znano je, da ni trmast samo pametni človek, ampak tudi žival. Še na tako dobro šolano ter udano zverjad se ni zanesli ob vsaki priliki. Znameniti cirkuski krotilec, ki je bil uslužben v več velikih cirkusih, je obelodanil te dni iz lastne izkušnje glede živalske muhavosti te-le omenka vredne zanimivosti:

Enkrat je nastopilo v cirkusu pred občinstvom 12 mladih slonov. Korakali so eden za drugim v krogu in bi se bili morali naenkrat vsi vleči na povelje krotitelja. Bogznaj iz katerega vzroka so odrekli vsi pokorščino. Nobeno strahovanje ni pomagalo, sloni so stopali v krogu, ulegel se ni nobeden. Komaj so jih spravili izpred gledalcev. Ko so bile živali v svojih stajah, so ubogale. Celih 14 dni pa ni hotela omenjena skupina poslušniti gospodarja javno pred radovedneži. Po preteku 14 dni še le so se sloni zopet in vedno pokorili.

Nekoč je sedel stari slon v težkem tovornem avtomobilu, katerega je tiščal naprej z glavo njegov tovariš. — Slonski potnik je brez vsakega povoda skočil z vozila in pomagal prijatelju porivati avto. Nikdo ga ni mogel pripraviti do tega, da bi bil pri isti predstavi sedel zopet v voz.

Dva indijska slona sta se sprla med seboj pri dobro obiskanem nastopu. — Spor, ki je grozil z vso resnostjo, so onemogočili na ta način, da so enega slona porinili izpred gledalcev. Ko je videl drugi, da je ostal sam brez nasprotnika, je zajel iz čebra z rilcem vodo in je brizgal med prestrašeno občinstvo. Nad obiskovalci cirkusa si je spuščal tako dolgo jezo, dokler niso pobegnili vsi.

Po trditvi strokovnjakov je najbolj trmasta kamela. V cirkusu je nastopala dobro izvežbana kamela z imenom »rustan«. Pri ježi je brzela v trabu in galopu, se vzpenjala kvišku ter padala nazaj na tla, dokler ni odfrčal z njene hrbta najboljši jezdec. Ko je bil jezdec iz sedla, je šla kamela od enega sedeža do drugega in pljuvala obiskovalcem v obraz in po obleki. Kakor znano, je kamelina slina nekaj neznosno gnusnega in je sploh ni spraviti iz obleke. Ko so zavarovali žival proti pljuvanju z nagobčnikom, sploh ni hotela nastopati pred javnostjo.

Žrebec »princ« se je ponašal pri nastopih s tem, da se je vrtel na zadnjih nogah po kotajočem se sodu. Pri neki predstavi, pa se je med valjanjem soda razjezil, skočil v krotitelja ter ga hotel

Brodolomci so životarili nekaj mesecev na nerodovitnem otoku. Vsaki dan so zaklali po eno od orjaških želv, pili so njeno kri in uživali mast. Le eden od njih se ni vrnil. Zgubil je pamet, želvine krvi ni mogel piti in radi tega je tamkaj umrl. Kapitan je pozabil vzeti seboj svoje zlato. To je še danes skrito na otoku, ker je njegov lastnik že — mrtev in on je edini, ki zna za skrivališče zaklada, ni imel doslej prilike, da bi bil obiskal samotno otočje, ki je brez vsake zveze potom ladij.

razbiti s kopiti. Ko so ga nagnali iz arene v hlev, se je pustil mirno privezati k jaslom od navadnega kočijaža, kateremu je bil posebno udan. Ta mož se je lahko ulegel v hlev pod žrebca in je tolikokrat pod njegovim trebuhom mirno spal, ne da bi mu bila tolikokrat do besnosti razljutena žival skrivila le en las.

V skandinavskem cirkusu so nastopali severni medvedi. Naučeni so bili, da so se spuščali po navpično položeni deski eden za drugim od zgoraj navzdol. Najstarejši, ki se je vsikdar popeljal prvi po deski, je pri predstavi naenkrat obstal na vrhu. Ko so držali njegovi tovariši po zadnjicah, je gugal desko od zgoraj tako dolgo sem ter tja, da se je prevrnila s celo medvedjo družino. Pomagali so si nekaj časa na ta način, da so pustili medveda, da je uganjal svoje fokseline na zabavo občinstva s tovariši. Lepega večera, ko bi bil moral prevrniti desko, je skočil konju za vrat in mu ga hotel pregrizniti. V zverjad se je pognal krotitelj z železnim drogrom. Tekala sta eden za drugim po areni, a že je zagrabil 12 centov težki kosmatinec zapovednika za roko. Baš v tem opasnem trenutku sta bila medved in napadeni pred majhnim otrokom, ki je ves preplašen zaupil nad zverjadjo. Medved se je otrokovega krika tako ustrašil, da je pustil krotitelja in začel mirno vohati ter lizati kriččega dečka.

Zelo ljubosumne so zveri mačke kakor levi in tigri. Zgodilo se je že večkrat, da je napadel tiger krotitelja samo radi tega, ker je pobožal njegovega tovariša poprej nego njega.

V belgijskem zverinjaku je bil lev, ki je ugrabil nekoč hlapcu slamnati klobuk. Občinstvu se sploh ni maral pokazati brez slamnjaka v gobcu.

V cirkusu na Balkanu je nastopala v veliko zabavo gledalcev velika opica v vseh mogočih ulogah. Pri neki predstavi se je zagledala v gospo v loži z mogočnim klobukom. Skočila je z odra, se pognala proti dami, jej strgala z bliskavico klobuk in razmetala kose med krohotajoče se občinstvo.

Nikdar se ne morejo krotitelji zverin zanesiti, da jim bodo te pokorne pri predstavi in izvršile napovedani program. Dobre četrt ure pred pričetkom nastopa se mora vsak vsak krotitelj prikupiti zverjadi na ta ali oni način, ker sicer bi se razbil celi nastop na trmi ene ali druge živali

Iz življenja največje ptice.

Največja ptica je danes noj, ki se podi v skupinah po stepah Afrike. Noja lovijo radi njegovih dragocenih peres in ga bodo s časom iztrebili popolnoma. Naše čitatelje bodo zanimale nekatere zanimivosti iz življenja orjaške ptice, katerega so natančno raziskali še le najnovejši angleški naravoslovci, ki so svoja raziskovanja fotografirali in jih objavljajo po časopisju.

Noj se loti navadno valenja 16 jajc, ker toliko jih gre v njegovo gnezdo. — Znamenito ter čudno pri tem ptičjem orjaku je dejstvo, da valita samec in samica. Črni samec (petelin) sedi na gnezdu v noči, samice (kokoši) po dnevu. Kakšen in koliko vpliva ima na razvoj nojevih jajc afriško vroče solnce, naravoslovci niso mogli dognati. Našli so večkrat od starih nojev po nekaj ur zapuščena gnezda, ko so se odpravile ptice pit, nikdar se pa to ni zgodilo sredi poldneva, ko pripeka solnce z največjo vročino.

Noji žive v družinah in sicer gospodarji eden petelin nad petimi kokoši. — Cela družina izkoplje kje na ravnem v pesek gnezdo za valenje. Je to priprosta udolbina, ki ni na zunaj prav nič prikrita ali kako zavarovana. Najbrž je nojevo gnezdo radi tega tako priprosto, da zapazi ptič z dolgim vratom že od daleč bližajočo se nevarnost. Ako se bližajo šakali ali hijene gnezdu, da bi požrle jajca, se dvigne valilec z gnezda in cela družina začne z neverjetno naglico tehati sem in tja, da zabriše z beganjem mesto valitve.

Značilno je tudi to pri noju, da ne leže jajc v skupno gnezdo ena samica, ampak vseh pet. Kolikokrat se zgodi, da znesejo kokoši med dnevom v skupno ležišče do 40 jajc. Ko sede v noči petelin na jajca, jih pomeče z ležišča toliko, da na preostalih lahko sedi, jih skrije pod kožo in ogreva s svojo telesno toploto. Ako vali samec, krožijo krog njega samice, se mu klanjajo in si snažijo perje, kakor bi se hotele svojemu vodniku posebno prilizniti ter prikupiti.

Mladi nojčki prihajajo iz jajčih lupin po preteku 42 dni in so dokaj nerodne stvarce na dolgih nogah. Starši jih krmijo skraja z vsebino od samecev iz gnezda izločenih jajc. Zaščitnik naraščaja je samec, ki se postavi v bran napram vsakemu napadalcu. Večkrat se očka pred slabejšim sovražnikom potuhne, kakor bi niti ne opazil njegovih sovražnih nakan. Ko pa zaide mladež v resno opasnost, skoči stari kvišku in prežene neljubega gosta.

Mladež roma po stepah za starimi, dokler ne doraste in si ustvarijo mladi petelini svoje lastne družine po vzgledu staršev.

Anglež Martin Johnson in njegova soproga Osa sta opazovala po stepah Afrike še to-le redkost:

Srečala sta nekoč 12 starih nojev, katerim je sledilo nad 100 mladih od bogzna koliko drugih družin. Stari so stopali ponosno naprej kakor kakí bogataši, mladina jim je sledila v ulogi beračev in miloščinarjev.

Največji sovražnik noja je hijena, ker stika za njegovimi gnezdi. Ako izsleda jajca, jih izpije, da se nasiti, ostale pa uniči. Nevarni nojevemu gnezdju so tudi šakali.

GOSPODARSTVO

Gospodarska obvestila.

Koljo za vinograde in za sadno drevje, kakor vsake vrste rezan les prodaja ali zamenja za dobro vino Franjo Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica šte. 25. 1376

»Flugs« kose s kosirjem I. VIDEMSEK, MARIBOR, Koroševa cesta 36. 110

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši dne 7. in 8. marca (petek in sobota tega leta na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Zanimanci, ki se žele tečaja udeležiti, naj javijo to z dopisnico do 5. marca ravnateljstvu šole.

Sprejem v viničarski tečaj. Uprava banske rtrnice in drevesnice v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, obvešča tem potom vse interese, da se začne dne 1. marca tega leta pri imenovanem zavodu četrti 9 mesečni viničarski tečaj, v katerega se sprejme 12 mladeničev. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsacega posameznega opravila v posameznih kulturah neobhodno potrebno. Gejenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po 100 Din za pranje perila in nabavo potrebnih učil. V tečaj se sprejemajo viničarski in kmečki mladeniči, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh opravil na zavodovem posestvu. Lastnoročno pisanim z Din 5 + 20 kolekovanim prošnjam je priložiti: 1. krstni list, 2. zdravniško spričevalo, 3. npravstveno spričevalo, 4. izjavo staršev, da pustijo prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju in 5. odpustnico osnovne šole. Tako opremljene prošnje naj prosilci osebno izroče zgoraj navedenemu — upraviteljstvu najkasneje do dne 25. februarja 1930. O sprejemu v tečaj bodo prosilci takoj obveščeni. Tečajniki dobe ob zaključku tečaja izpričevala o doseženi sposobnosti za opravila v vinogradništvu, sadjarstvu in kletarstvu.

Devetmesečni tečaj pri Kapeli. Tudi letos bo na tukajšnji banovinski ustanovi 9 mesečni tečaj v svrhu temeljite izobrazbe kmečkih in viničarskih mladeničev v vinarstvu, sadjarstvu in kletarstvu. V tečaj, ki traja od 1. marca do 30. novembra tega leta se sprejme 10 mladeničev, ki so stari najmanj 16 let, dovolj razviti in močni za opravljanje vseh praktičnih opravil. Pouk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v vinogradu, v trtnici, v sadonosnikih, v drevesnici in v vinski kleti neobhodno potrebno. Gejenci dobe prosto stanovanje, brezplačno kmečko hrano in mesečno po Din 100 na roko za nabavo manjših potrebščin. Priloge iste kakor za tečajnike v Limbušu. Tako opremljene prošnje naj prosilci osebno predložijo najkasneje do 18. februarja tega leta pri upravi banovinske trtnice in drevesnice v Kapeli, pošta in železniška postaja Slatina Račenci. Upravnik nasada: Jos. Glaser.

Zimski tečaj v Žičah. V Žičah se je dne 21. januarja tega leta otvoril šesttedenski zimski kmetijski tečaj. Tečaj je otvoril gospod sreski načelnik Trstenjak. Po nagovoru g. sreskega načelnika Trstenjaka je razvil program tečaja g. ing. Ferlic, nakar sta sledili dve predavanji: živinoreja in travništvo. Tečaja so se udeležili tudi g. arhidijakon Fran Tovornik iz Konjic, šolski upravitelj iz Loč in Žič, ter domači g. župnik Tomažič. Na tečaju se bodo obravnavali vsi predmeti: sadjarstvo, poljedelstvo, kmetijsko pravo, zadružništvo itd.

Slovenjgradec. Pri nas se je vršil v tukajšnji okrajni hranilnici zbor podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo. Obče znani sadjar in drevesničar naš priljubljeni gostitelj mladi Borovnik, podpredsednik podružnice je otvoril zbor in vodil zborovanje do izvršenih volitev. G. Fr. Cajnko se je v prav ganljivih besedah spominjal umrlega predsednika in ustanovitelja podružnice ravnatelja g. Vrečka. Izvolil se je nov odbor, kateremu načeljuje sedaj g. Fr. Rogina, posestnik in sadjar v Starem trgu. Tajniške posle je prevzel šolski upravitelj g. Leopold Kopač.

Kmetijsko zadružni tečaj v Slovenjgradu. V sredo, dne 5. tega meseca se je vršil v Gollovi dvorani dobro obiskan tečaj, katerega je priredila Zadružna zveza. Odbornik zveze katehet gosp. Kotnik je otvoril in vodil tečaj. Nadre-

vizor Pušenjak je obrazložil vso današnjo pomembnost zadružništva za narodno gospodarstvo, — vrline novega kmetijskega zakona in velevažen pomen Agrarne banke za naše kmetijstvo itd. Okrajni kmetijski referent Wernig pa je pojasnil položaj kmetijstva z ozirom na spremenjene gospodarske prilike, ki so nastale po vojni ter je začrtal smer gospodarskega delovanja za Mislinjsko dolino. Zanimanje za izvajanja strokovnjakov je bilo nepričakovano živahno, vendar bi bila udeležba lahko še nekoliko večja. Da pa Gollova dvorana ni bila napolnjena do zadnjega kota, kakor je bilo običajno ob takih prilikah, je pripisati predvsem temu, da ta tečaj ni bil v listih razglašen.

Nasvet za sadjerejo.

Lepi kosi zemlje še ležijo ne dovolj izrabljeni ter takorekoč kričijo gospodarju v obraz: Posej nas, ukreni nekaj, da boš imel večji dobiček od nas! Kaj je torej storiti?

Oglejmo si naša polja. Pri nas smo pač še dosedaj vajeni drevja le samo v sadonosnikih. Uvideli pa bomo, da se sadno drevje jako dobro počuti tudi na njivah. Uredili si bomo torej njivski nasad.

Predno se pa lotimo tega posla, moramo jako strogo pretehtati vse morebitne zapreke, ki nam zastavljajo pot.

Da so še njivski (poljski) nasadi pri nas tako redki, so vzrok naše posebne razmere. Kmetiska polja so povečini razkosana, na njih še vidimo vse preveč majhnih parcelic, tako, da si je v tem oziru sosed sosedu napoti. Potrebno bi bilo misliti o zložbi zemljišč (komasaciji), to je, da se ima vsako posestvo zložiti v en celoten ali skupaj ležeč kos, ali pa vsaj v dvoje ali troje večjih kosov, iz katerih je mogoče po skupni vozni poti odvažati pridelke. To ne pride v poštev pri vseh kmetijskih posestnikih, kajti tu pa tam še naletimo na jako obsežne parcele (seveda brez

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»O, hvala, kako sem srečen, grofica, ti zvezda nojega življenja.«

Iz bližnje sobe so se slišali koraki, grof Tatenbah je urno odšel v drugo sobano. Grofica Zrinjska je ostala sama. Takoj po odhodu grofa Tatenbaha je stopil brat grof Frankopan, ki je pogledal brzo svojo sestro in uganil, kaj se je ravnokar vršilo med njo in grofom Tatenbahom. Rekel ni ničesar, ampak ji je ponudil roko ter jo odvedel v njeno sobo, da se pripravi za večer.

Ko je napočilo drugo jutro, je bilo že vse pripravljeno za lov na medvede, ki so se pojavili v Kamenškaku blizu Riegersburga.

Ravnokar so prišli na dvorišče grofje Kolonič, Trautmannsdorf in Frankopan, kmalu za njimi pl. Abéle, zraven njega se je postavil Peter Volk, vsi v lovski opravi; kot zadnji je došel grof Tatenbah, ki je bil videti danes razigrane volje.

8

Grof Zrinjski je ostal doma, češ, da se ima posvetovati s predsednikom dvornega vojnega sveta grofom Viljemom Tatenbahom zaradi obrambe zopet Turka, ker je to bil glavni povod za prihod v Gradec.

Bilo je zbranih tudi nekaj lovcev, uslužbenih v gradu, ki naj bi bili današnjim gostom ob strani, da bi jim bila lovska sreča mila. Tudi več hlapcev s psi je bilo določenih, da spremljajo lovce.

Dalo se je znamenje za odhod. Ko so stopali gostje h glavnim vratom, da se podajo navzdol v gozdove, se je odprlo zgoraj v drugem nadstropju okno in v njem se je pokazala ženska postava, ki je zamahnila z roko v pozdrav — komu je veljal med odhajajočimi ta pozdrav, je dotični dobro razumel, — obrnil se je grof Erazem Tatenbah in v odzdrav dvignil roko, nekaj časa obstal, na to pa je vzkliknil: »Na svidenje,« nato pa hitro odšel za lovci, ki so že stopali proti vznožju grada.

Lovci so razvrstili goste in odkazali vsakemu svoje mesto. Tatenbah, ki je že poznal te kraje od prejšnjih časov, se je ustavil na nekoliko odprtem mestu, odkoder je imel razgled in

Wie rarröcheni na listi

„NEDELJA“?

Izhaja vsak teden? prinaša vsakokratni nedeljski evanĝelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa tudi lepo povest „Otroci naše ljube Gospe“ in mišne zgodbe za deca. Stane mesečno 10 2.— Din (leto 21.— Din). Še danes si naročite Nedeljo po dopisnici na naslov: Uprava NEDELJE, MARIBOR, Slomškova ulica 20.

kontasacije), ki se zaradi dedščine niso še kosale. Ako bi posestniki tiste parcele zasadili s sadnim drevjem, bi imeli čez nekaj let že velike dohodke in to kar od dveh strani. Ni mišljeno namreč, da bi se z nasadom drevja morali opustiti sadeži, ampak drevje rabi za svoj prostor le 1.5 do 2 metra širok trak zemlje (kakor tečejo vrste), na kateri raste trava, ki jo pokosimo o seneni in otavini košnji. Med vrstami pa rastejo pridelki kot običajno. Kakor nam kaže rezultat, dobimo na takih parcelah jako zadovoljive pridelke. Pomniti moramo, da se najboljše obnesejo pod drevjem na njivskih nasadih le razne žitarice in okopavine, dočim se drugih vrst sadeži že slabo obnesejo.

Njivski nasadi nam prinašajo večje pridelke bolj na srednje težkih zemljah, ki so rodovitne in koder je podnebje ugodno. Vlažno planinsko podnebje in težka mrzla zemlja za tak nasad ni pripravna, ker zemlja v senci drevja ostane preveč hladna, kar vpliva neugodno na rastoče sadeže.

Velika prednost njivskih nasadov pred drugim je ta, da teh ne napadajo tako močno razni škodljivci in bolezniki, kajti drevje je močne rasti radi gnojenja in obdelave zemlje okoli njega.

Ker se vrši pod drevesnimi vejami obdelovanje njiv, zasajajmo samo visokodebelno drevesno obliko — deblo 1.80 m — pozno zorečih sort, ki jih trgamo še le tedaj, ko so poljski pridelki pospravljeni. Dobrodošel nam je v tem slučaju bobovec, nadalje jonatan in druge, ki s svojimi, na videz nezrelimi in trdimi plodovi ne vabijo k sebi nepoklicnih gostov. Vrste bi naj bile oddaljene ena od druge 10 do 30 metrov, v vrstah pa razmaknemo do 10 metrov vsaksebi.

Slično kot poljske, uredimo tudi na sade po pašnikih in travnikih. Razlika je samo ta, da, kakor je primerna za njivske nasade najboljše jablana, tu pa tam tudi hruška in bolj redko kakšno drugo sadno pleme, tako je pa za pašnike najbolj primeren oreh. Znano je namreč, da oreh prenaša ne-

ugodne pogoje, kakršni so navadno na pašnikih, najboljše in se vsled tega tudi najbolj priporoča. Da domača živina ne poškoduje na katerikoli način drevja, ga je treba na primeren način obvarovati.

Travniki nasadi so povsem slični njivskim, samo razdalja vrst je nekaj večja, to pa radi sušenja krme med drevjem. Za sajenje je izbirati le neobčutljive moštne in gospodarske sorte, katerih ne napadajo tako glivične bolezni. Kar se pa tiče rentabilnosti travniških nasadov, se mora reči, da je ta v nekaterih letih celo večja, nego vrednost trave na isti parceli, čeravno je tukaj krma glavni, sadje pa postranski pridelek.

Treba pa je naše sadjarje še opozoriti na nekaj. Kdor bi si omislil katerega koli od opisanih nasadov, **naj ne sadi preveč vrst.** Ena, dve: to popolnoma zadošča. Isto naj stori tvoj sose, tako da bo v poznejših letih, ko začne drevje roditi, produkcija sadja iste sorte v istem sadjarskem okolišu čim večja.

Le na ta način se bomo mogli uspešno staviti v tekmo z nevarno inozemsko konkurenco na svetovnem trgu, in to, dragi sadjarji, dosežemo edinole z racionalnim in naprednim gospodarstvom.

Čuš Janko.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 8. februarja tega leta so pripeljali špeharji na 70 vozeh 240 zaklanih svinj. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 27, špeh 18 do 21 Din. Kmetje so pripeljali 10 voz sena po 85 do 100 Din, 7 voz otave po 90 do 100 Din, 6 voz slame po 60 do 75 Din. Krompirja je bilo na 8 vozeh 83 vreč. Krompir je bil po 1 Din, čebula 2.50 do 3, zeljna glava 1 do 6 Din. Pšenica 2.50, rž 2, ječmen 2, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.75 do 2.50, ajda 2, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, fižol 3 do 3.50 Din. Kokoš 30 do 50, par piščancev 50 do 95, puran 75 do 120 Din. Česen 24, kisl zelje 4, kisl repa 2 Din. Jabolka 4 do 8, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12, surovo maslo 40 do 48, jajca 1 do 1.25, med 14 do 20 Din.

Mariborski sejem. Na svinjski sejem dne 7. februarja je bilo pripeljanih 140 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 7 do 9 tednov tednov stari, komad 280 do 350 Din; 3 do 4 mesece stari 380 do 450 Din; 5 do 7 mesecev stari 480 do 550 Din; 8 do 10 mesecev stari 650 do 850 Din; 1 leto stari 1100 do 1200 Din; 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din; 1 kg mrtve teže 17 do 18 Din. Prodanih je bilo 103 komadov.

NAŠA DRUŠTVA

Kapela pri Radencih. Za razvedrilo, pošteno zabavo v predpustnem času priredi naše bralno društvo dne 16. tega meseca ob petih popoldne v restavraciji pri g. Maršku v Radencih šaloigri »Jurčki« in »Kakšen gospod, kakšen sluga«. Prijatelji poštene zabave prijazno vabljeni.

Vojnik. Tukajšnje katoliško izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 16. tega meseca po večernih predavanjih s skioptičnimi slikami: »Lurd in lurski čudeži«. Dolgo se je premišljalo, s kakšno vsebino bi bilo mogoče zadovoljiti ljudi, kateri tako nekam neradi posečajo javna predavanja. Kje je krivda? Ali na neizbranem gradivu ali na predavatelju? Napovedano predavanje o Lurdu in lurskih čudežih pa bo, kakor smo prepričani, vsakega zadovoljilo, ker sega globoko v dušo človeka; ni dolgočasno, ker jemlje neposredno iz življenja, sega v duh časa ter se ozira na potrebe sodobnega človeka. S tem pa vzbuja občutek, s katerim se zasluži nadnaravna sila v in izven nas. Slišali boste, kako slavni zdravniki iz vseh delov sveta priznavajo, da se ozdravljenje pri stoterih in stoterih bolnikih ni moglo izvršiti naravnim potom. Tukaj poseže vmes sicer nevidna, a silna roka božja, katera preuredi v hipu iz neozdravljivega organizma — zdravega človeka. Vsebina predavanja je tako lepa, da si zaenkrat lepše ne moremo misliti. Upamo, da ne bo krivo ne vreme ne kakšne druge ovire, da ne bi bila dvorana posojilnice pri tako majhni vstopnini polna do zadnjega kotička.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Drama »V borbah« je pri zadnji vpriporitvi žela splošno priznanje. Na željo mnogih se igra v nedeljo, dne 16. februarja ob 3. uri popoldne v društvenem domu ponovi. Prijazno vabljeni vsi! — Teden pozneje, v nedeljo dne 23. februarja, pa se vrši v dvorani društvenega doma združeno-go-

Za dolge zimske večere

so

Karl Mayevi

spisi najbolj kratkočasni. Izšli do zdaj trije zvezki po Din 13.— v Cirilovi tiskarni Maribor. Čitajte!

videl tudi plem. Abeleta, ki je stal nižje na mestu, kjer se je začel mlajši gozd.

Nad Tatenbahom je zavzel stališče Peter Volk, ki je bil strasten lovec.

Razvrstitev je bila končana, lov se je pričel. Slišalo se je lajanje psov, kričanje gonjačev, tu in tam je počil že kak strel, vmes je zatrobil rog.

Grofu Tatenbahu je kaj prijalo, da je šel danes na lov. Ljubil je strastno to zabavo, veliko je hodil po gozdovih za divjačino, in čim nevarnejši je bil lov, tem bolj mu je ugajal.

A danes mu je prišlo še posebno prav, da je šel zopet v gozd, saj njegovo srce je bilo tako polno različnih misli, in stalo še popolnoma pod utisom vseh dogodkov zadnjih dni. A vse misli so se osredotočile okoli ene osebe, le njo je gledal, njo oboževal, zdela se mu je kakor svetla zvezda, v katero je upiral s hrepenenjem svoje poglede.

Grofica Zrinjska mu je postala vzor, od dneva do dneva, ko jo je spoznal, je veljalo njegovo življenje le njej. Njena postava, njena odločnost, njena želja, da pride do moči, so ga omamile tako, da je bil popolnoma v oblasti njenih teženj. Razumeti le ni mogel prav njenih namigavanj o vojvodskem klobuku, tozadevno so bili njeni

izrazi tako tajinstveni. Ali je hotela reči s tem, da bo zavzel odlično mesto? O, da, priti do moči, je bila tudi njegova želja, toda kako?

To skrivnost mu mora razodeti grofica Zrinjska.

Tako je razmišljeval grof Tatenbah ter se ni brigal dosti za potek lova. Zdajci sliši strel, prišel je iz smeri, kjer je stal Abele. V tem trenutku tudi zapazi, da se ta umika ter beži, za njim pa drvi črna pošast, velik medved.

Zverina je hitra, vedno bolj se približuje svojemu nasprotniku. Grof Tatenbah takoj spozna, da zasleduje lovca ranjen medved, in v takem stanu je ta zverina strašna, če ga dojde, ga razmesari na drobne kose.

Grof Tatenbah pograbi takoj puško ter leti na pomoč Abelu, ki se spretno umika, toda razdalja se vedno bolj zmanjšuje, tako da je smrt gotova, če ne pride rešitev. Urno se skrije grof Tatenbah za debelo smreko. Medved rjove in lomasti za bežečim lovcom.

Že sta čisto blizu. Abele, videč, da ni mogoče uiti, se obrne in postavi v bran, pri sebi ima meč, katerega podrži naprej, da bi se branil, kolikor je mogoče. V obrazu blede, srage strahu so mu stopile na čelo, sedaj vidi, da je prišla resna ura,

spodarski tečaj za župniji Sv. Lovrenc in Puščava. Na tečaju se bo predavalo o zadrugi, gozdarstvu in drugih kmetijskih panogah. Tečaj bo trajal od 9. do 1. ure popoldan. Napolnite dvorano gospodarji, pa tudi žene in dekleta. Gospodarske izobrazbe vsi potrebujemo.

Maribor. Vabimo na prosvetni večer v četrtek, dne 13. februarja tega leta ob 20. uri v dvorani Zadrugne gospodarske banke, na katerem bo predaval g. prof. Jan Šedivy o velezanimivem predmetu: Bolgarija in Bolgari. Predavanje ponazorujejo izvirne skioptične slike.

Št. Janž na Dravskem polju. V nedeljo, dne 16. februarja ob 3. uri popoldne se vrši otvoritev našega novega Društvenega doma. Govori predsednik Prosvetne zveze prof. dr. Hohnjec. Na vspredu so tudi pevske točke in uprizoritev igre »Pogodba«. Prijatelji prosvete in poštene zabave povabljeni! Pridite v obilnem številu!

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru uprizori v nedeljo dne 16. tega meseca ob 3. uri popoldne v Katoliškem domu dve šaloigri in sicer: »Sokratov god« in »Gospa Kordula«. Pridite vsi, se boste enkrat od srca nasmejali.

Poravnajte naročnino!

Hrastove dege suhe za 50—300 literske sode kupim. Ponudbe z označeno ceno na Josip Ramšak, sodar, Maribor, Meljska cesta 10. 215

Ta ura

je
majstersko delo

je dosedaj rekel vsakdo, ki si je nabavil pravo "IKO" ali "OMIKO" uro iz tovarne ur v Švici pri že 32 let svetovno znani solidni strokovni urarski tvrdki H. SUTTNER. Taka ura je

ura za celo življenje!

Prave švicarske 44 Din dalje, ure za dame in gospode, žepne ure že od zapestne ure, verižice, prstane, uhane, okrasne pedete in darove iz zlata, srebra i. t. d. najdete v ogromni izbiri v novi veliki ilustrirani domači knjigi, ka-**brezplačno dobite** ako tero tudi vi jo z dopisnico zahtevate od svetovne razpošiljalne tvrdke ur

H. SUTTNER, LJUBLJANA ŠTEV. 992.

Redni občni zbor

Spodnještajerske ljudske posojilnice v Mariboru

r. z. z. n. z.

se vrši v sredo, dne 26. februarja 1930 ob 16. uri v uradnih prostorih v Mariboru, Gosposka ulica 23 s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za 1. 1929.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev treh članov načelstva.
7. Slučajnosti.

V smislu § 33 društvenih pravil se vrši v slučaju nesklepčnosti eno uro pozneje, to je ob 17. uri istotam drugi občni zbor, ki sme sklepati ob vsakem številu navzočih zadružnikov.

Načelstvo.

Gramofoni in gramofonske plošče

samo prvovrstne znamke v vseh cenah in veliki izbiri samo pri

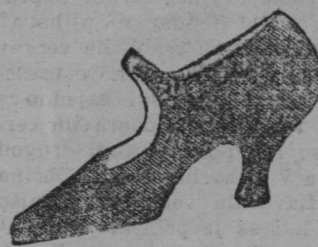
ACKERMAN & KNIDL, PTUJ

Gramofoni za gostilno s puščico se dobijo tudi na obroke. 217

Knjiga kakor kino
so Karl May-evi spisi
ki so do zdaj izšli 3 zvezki po Din 13—
v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU.

DOPISI

Slovenjgradec. Kino predstavi o uporabi umetnih gnojil se bosta vršili po posredovanju kmetijskega referata v Slovenjgradcu v nedeljo dne 16. tega meseca ob 9. uri v kmetijskem tečaju v ljudski šoli v Št. Ilju pri Mislinju in ob 3. uri popoldne istega dne v kmetijsko nadaljevalni šoli v Velenju. Kmetovalci Mislinjske in Saleške doline se opozarjajo na ti vstopnine prosti poučni predstavi!

Današnja moda

zahteva elegantne čevlje! Take si lahko nabavite v najboljši kvaliteti in po zelo nizki ceni samo pri veletrgovini **Stermecki** v Celju.

Ševret Din 115, 128, ševro 175, boks 164, v modnih barvah 141, 157, 181, 198, 250, 260, 270, lak kombinirane 230, 245, 283, sandali 80, platneni Din 87.

Veliki ilustrirani cenik z več tisoč slikami se pošilja za-
stoj. Zahtevajte ga takoj z dopisnico. Naročila čez Din
500 poštnine prosta. Neodgovarajoče se zamenja ali pa
se vrne denar nazaj.

Trgovski dom **R. Stermecki**, Celje št. 24.
Drav. ka. banovina. 267

Laško. Zadrugno gospodarski tečaj se vrši v soboto dne 22. februarja tega leta v društveni dvorani. Začetek ob 8. uri zjutraj. Na tečaju se bo predavalo o raznih zadružnih vprašanjih in o pospeševanju posameznih panog kmetijstva.

Brunssum. Društvo svete Barbare je priredilo izlet na dan 2. svečana v Eizden v Belgiji, da obiše tamkajšnje slovenske izseljence in našega slovenskega duhovnika Drago Oberžana. Bili smo prelepo sprejeti. Iz Holandije nas je bilo 40 oseb. Ob 11. uri je bila posebna slovesna sveta maša, slovenska pridiga in slovensko petje, katerega je vodil naš rojak iz Eizdena. Cerkev je bila nabito polna Slovencev iz Eizdena in Brunssuma. Marsikatero oko je bilo rošno ob ganljivih besedah, ki jih je govoril gospod Oberžan. Po svečanem opravi-
lu smo šli vsi na njegovo stanovanje. Pevci iz Eizdena so zapeli nekaj slovenskih narodnih pesmi, nato je zapel tudi pevski zbor »Triglav« iz Brunssuma pesmi: Lepa naša domovina in Zadoni nam, zadoni. Domovina, spomni se na nas. Preskrbite in pošljite nam dušnega pastirja tudi v Holandijo, kjer smo ga ravnako potrebni kot naši sobratje v Belgiji. Sklenilo se je tudi, da se priredi skupno romanje na Kevelaar na dan 17. in 18. maja. — Za to romanje se že sedaj pripravljamo z velikim navdušenjem Bog živi!

Studenec pri Mariboru. »Večernik« je dne 6. februarja tega leta objavil članek pod naslovom: »Kaj bo s cerkvijo sv. Jožefa v Studencih?« Pisec je pokazal, da razumeva potrebo preureditve razmer, ki so v Studencih z ozirom na popravilo cerkve sv. Jožefa. Pisec omenja zgodovino cerkve ter potrebo popravila. Res

ker vedel je, da se s tem orožjem ne more dolgo braniti proti taki mrcini.

Glasno pokliče na pomoč Medved se je preril čisto blizu, zdajci se vzpne, da bi objel svojega napadalca in ga razmesaril, še hoče Abele suniti z mečem proti zverini. V tem trenutku se mora odločiti usoda ogroženega lovca.

V tem hipu počí strel, medved, ki je že navalil na lovca, omahne na nasprotno stran ter se silno rjoveč zvrne po tleh, še nekaj treslajev in bil je mrtev.

Abele je postal smrtno blede, saj je mislil, da je to zadnja ura, stal je nekaj časa nepremičen, stoprav se je zganil, ko je stopil izza smreke grof Tatenbah s puško v roki ter se približal Abelu.

»O vi, grof Tatenbah ste moj rešitelj,« vzklikne Abele, stopi k svojem rešitelju ter ga prime za obe roki, od ginjenosti ni mogel govoriti.

»Bilo je nevarno,« meni grof Tatenbah, »v pravem trenutku sem zapazil, v kakšnem položaju ste, veseli me, da sem vam mogel pomagati.«

»O, gospod grof,« reče Abele, ki se je zopet zavedel, »zahvalim se vam iskreno, da ste mi rešili življenje. ne pozabim tega do svoje smrti.«

»Zato se ni treba posebej zahvaliti, saj je bila moja dolžnost, pomagati tovarišu v sili.«

»Res, viteško ste ravnali z menoj, gospod grof. Zato oprostite, da se tako izrazim, če bi nanesla prilika, kar pa naj se ne zgodi, da bi vam pretela nevarnost, naj mi bo omogočeno, da vas morem rešiti, kakor ste rešili tudi vi mene.«

Rekši stisne grofu še enkrat prav prisrčno roko ter pripomni:

»Kaj ne, gospod grof, midva ostaneva od sedaj naprej prijatelja za celo življenje.«

Grof Tatenbah stisne Abeletu podano roko ter reče:

»Veselilo me bo, naj bi se obneslo najino prijateljstvo tudi na nadaljnjih potih življenja.«

V tem se je približal tudi Peter Volk, ki je slišal Abeletov klic na pomoč. Ko je zagledal mrtvega orjaškega medveda na tleh, je spoznal ves položaj, stopil k pl. Abeletu ter izrazil svoje veselje ob srečni rešitvi, nato pa se obrnil h grofu Tatenbahu ter rekel:

»Plemenitaško ste ravnali, gospod grof, rešili ste svojega tovariša gotove smrti, bodi mi dovoljeno, da tudi jaz kot mož iz ljudstva izrečem svoje posebno priznanje in zahvalo, da je

SVEČE

cerkvene vseh velikosti, navadne, voščene Ia, Ila in IIIa, silkane — KADILLO po najugodnejših cenah kupite v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU, KOROSKA CESTA 5.

nujna je potreba. Toda kdo naj cerkev popravi? Ali oo. kapucini, ko vendar ni njihova? Sicer so oo. kapucini vkljub temu, da cerkev ni njihova last, takoj v začetku njihove prese-litve ponudili, da so pripravljeni zajedno z občino pomagati k temeljitemu popravilu cerkve. Pripravljeni so bili pobirati tudi drugod prostovoljne darove v to svrhu, ako bi občina po svojih močeh žrtvovala večjo ali manjšo svoto. Pred nekaj leti se je pobiralo po Studencih podpise posestnikov v svrhu, da se ustanovi lastna župnija, saj je tukaj skoro 500 ljudi in magdalenska župnija je že itak zelo številna. Pretežna večina posestnikov se je prostovoljno izrekla za župnijo. Večje breme za vzdrževanje bi bili kapucini nase prevzeli. Cela zadeva se je uredila med cerkveno in državno oblastjo. Iz Beograda je prišlo še samo vprašanje na Studeniško občino, se li s tem strinja. Toda pri seji, ki se je vršila v to svrhu, je nekaj mož pregovorilo občinski odbor, da so glasovali proti. Oo. kapucini so ponovno pokazali svojo dobro voljo, a zaman. Vemo, odkod izvira ta nasprotnost. Lahko bi s prstom pokazali, a se držimo tega. Pisec članka zaključuje z besedami: »Nekak izhod je na vsak način potreben in tudi nujen iz sedanje situacije, ki postaja od dne do dne bolj nevzdržna.« Ta izhod naj najde občinski odbor v soglasju s cerkveno oblastjo. Naj popravi, kar je prej preprečil glede ustanovitve župnije. Naj pokaže, da je pripravljen žrtvovati, kolikor more, za popravilo hiše božje, cerkve sv. Jožefa, patrona delavcev.

Razvanje pri Mariboru. Poroke obhajamo, pa ne navadne ali srebrne, temveč kar zlate. V decembru pretečenega leta sta praznovala petdesetletnico zakonskega življenja g. Pukl Martin in Helena. Gospod Pukl je bil dolgo vrsto let razvanjski župan, ter si je stekel za občino mnogo zaslug. Bil je tudi soustanovitelj gasilnega društva, kojega vnet podpornik je še danes. V ponedeljek, dne 3. februarja, pa sta obnovila spomin na 50 letnico zakonskega življenja zakonsko vez g. Černe Franc in Ana. Zlatoporočenec šteje 75, nevesta pa 66 let. Ko sta stopila v zakonski stan jima je bilo 25, oziroma nevesti komaj 16 let. Gospod Černe se že počuti bolj starega, zato so pa mati Černečka še vedno mladi in veselji. Naj zlatoporočenci učkajo še mnogo let v zdravju in veselju. — Novo trgovino z mešanim blagom je otvoril Pšunder Mirko.

Št. Peter pri Mariboru. Kmetijski odbori občin Št. Peter pri Mariboru, Sv. Marjeta ob Pesnici, Grušova in Dragučova volijo enega člana in enega namestnika v sreski kmetijski odbor. Volitev se vrši v nedeljo dne 16.

februarja ob 9. uri dopoldne v občinski pisarne. — V ponedeljek dne 17. februarja se prične 2. gospodinjiski tečaj. Tečaj se vrši v samostanski šoli in ga vodijo č. šolske sest. — Mestni avtobus vozi sedaj dvakrat dnevno, železi bi pa bilo, da bi vozil tudi popoldne vsaj ob nedeljah in praznikih, ob delavnikih pa proti večeru. Sedaj odhaja avtobus iz Mariba ob šestih in ob tričetrt na 11, in se vrača od Št. Petra ob pol 7. in ob pol 12. uri. — Okrajni cestni odbor je pustil posekati drevje ob meljski cesti ob Dravi, ki bo sedaj boljša za promet, ker se bo lažje sušila, ko je drevje odstranjeno. Pa tudi drugače napravi sedaj cesta in dravsko obrežje lepši vtis.

Ojstrica nad Dravogradom. Tudi mi smo si ustanovili Kmetijsko podružnico z 48 člani. — Ker je rok za nabiranje članov podaljšan do 15. februarja tega leta, nabiramo ude naprej, morebiti jih pa dobimo skupaj 61, bomo pa poslali dva delegata v Ljubljano. Za načelnika smo si izvolili največjega kmetovalca in živinorejca v župniji g. Pavla Očko na Goricah. Tudi tekmovalca z uspehi z umetnimi gnojili se udeležimo, bomo videli, kako se ta podaje v naših hribih. — Katoliško prosvetno društvo se lepo razvija: v lanskem poslovnem letu smo imeli 42 članov in smo prebrali po zimi 223 knjig. Predsednik je g. Rudolf Kociper, tajnik pa g. Martin Zehner. — Predpust je zvalil v naši mali farici že pet parov v zakonski jarem, pa jih baje še bo nekaj!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Tukaj je umrla v lepi starosti 80 let zvesta naročnica Slovenskega Gospodarja, dobra Pajterljeva mati. — Bog ji bodi plačnik za njen vsestranski trud v življenju. Pri pogrebu blagopokojne je bil tudi njen sin, g. šolski upravitelj iz Paker pri Mariboru. Na povratku iz Št. Lovrenca mu je spodrsnilo na ledu in si je zlomil roko. Gospodu upravitelju želimo skorajšnjega okrevanja!

Dražence pri Hajdini. Nista še minili dve leti, kar smo poročali v Slovenskem Gospodarju veselo novico, da smo si postavili vaško kapelo, ki je kras naši mali vasi kakor tudi celi župniji, in da smo si tudi naročili zvon, ki nas vsak dan vabi k molitvi. Ker je ta zvon sameval v zvoniku, so se nekateri požrtvovalni vaščani odločili, da mu nabavijo tovariša, kar se je tudi zgodilo. Tudi tega je izdelala livarna Zvonoglas v Mariboru. Vsa čast njej. Zvona se lepo ujemata. Blagoslovil ga je prevz. g. pomožni škof dr. Tomažič. Sedaj bočeta skupaj zapela zadnjo pesem tistemu, ki bo legel k večnemu počitku. Prvi zvon je posvečen presv. Srcu Jezusovemu, drugi pa presv. Srcu Marijinemu. Dal ljubi Bog, da bi ti dve presv.

Srci varovali našo malo vasico vsake hude nesreče ter da bi se uresničil prelepi napis na tem zvonu, ki se glasi: »Vasica naša se Tebi zroči, boži ti mati, otroci Tvoji smo vsi!«

Sv. Trojica v Slov. goricah. Kakor kaže, bo tudi letošnji predpust prav malo porok. Najbrž se ženini in neveste boje, da bi si preveč zblatili svoje lepe obleke, ker je skoraj zmiraž slabo vreme. Je pač križ. Letos je dolg predpust, pa je blaten, zato je malo porok; lani pa je bil kratek predpust in mrzel in je tudi bilo malo poročenih. Pa se nam zato obeta več orok za rožnati mesec majnik. Že samo iz trga mislijo priti kar tri neveste s svojimi zaročenci, da bodo z njimi skočile v vse sladkosti zakonkega jarma. Ako nam le presneto vreme ne bo spet vseh lepih načrtov pokvarilo! Bomo že videli!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Umrl je pri Sv. Lenartu v Slov. goricah Ivan Sešerko, bivši narednik-vodja. Služil je celih 30 let večinoma med tujci, v Galiciji, na Koroškem in v Gradcu. Ob prevratu ga je narodna zavest privabila domov, čeravno so mu tam obljubili dobro službo. Služil je potem par let pri državni žrebčarni v Ljubljani, kjer si je nako-pal zavratno bolezen, ki ga je spravila v pre-rani grob. Bodi mu zemljica lahka!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Slovenski Gospodar je opozarjal ljudi, naj se čuvajo brezvestnih agentov, ki hedijo okrog po fari in nago-varjajo ljudi k zavarovanju svojih poslopij. In pri tem se poslužujejo različnih trikov, na primer: Sedaj je nov zakon, po katerem mora biti vsak zavarovan, drugače bo kaznovan. Ljudem naravnost grozijo, ako se kdo noče pri njem zavarovati. Seveda pri tem vsak agent govori, da je od ljubljanske zavarovalnice. Ljudje, opozarjamo vas ponovno, ne poslušajte nepoznatih potnikov, kateri vam noče pokazati legitimacije. Niste mu dolžni dati nobenega pojasnila, ako ne veste, katero zavarovalnico zastopa. Saj imate domačega poverjenika, kateri vam bo vedno na razpolago. Torej pozor! Ravno tako je bilo z vojno-odškodninskimi srečkami. Prvi obrok je vsak plačal misleč, da je s tem srečka že plačana. Drugega pa ne in tako je bil denar in srečka zgubljena. Na broke bi trebalo plačati več, kot je nominalna vrednost srečke.

Mala Nedelja. Kakor se nam poroča od merodajne strani, je gospod Alojz Stiblar, postilničar in trgovec iz Ljutomera, zaprosil za avtobusno progo: Ljutomer—Mala Nedelja—Sv. Lovrenc—Ptuj in obratno, kar je velikega pomena in nujna potreba, ker s tem dobimo tudi hitrejšo poštno zvezo in progga se bo na obe strani gotovo dobro obnesla.

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cipila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10 602

Telefon interurb. št. 2113

ostal nepoškodovan moj prijatelj, s katerim me veže srčna vez.«

»Te besede me veselijo,« odvrne grof Tatenbah ter stisne Petru Volku desnico, »dasi smo si tudi po rodu različni, to nikakor ne ovira, da postanemo prijatelji in si pomagamo drug drugemu v sili.«

»To je tudi moje mnenje. Če tudi sem priprostegega rodu, je vedno moje načelo, ohraniti prijatelju zvestobo, biti pošten in pravičen.«

»In tako je pravilno,« poseže vmes pl. Abele, »kot mož iz naroda tudi ne moreš drugače kakor da se zavzameš za njegove pravice. Tudi jaz spoštujem ljudstvo in njegove pravice, toda za me je najvišje, da spolnim voljo svojega vladarja, ki ima oblast v rokah, od katerega pa tudi pričakujem, da štiti pravico po svoji modrosti, zato sem, odkrito povedano, zvest sluga svojega vladarja.«

»Ker tedaj gospodje odkrite priznate svoje mnenje,« pripomni grof Tatenbah, »tudi jaz ne smem zaostati s svojim mnenjem. Moje načelo je: premetenost, hočem hoditi pot življenja, ne da bi služil ljudstvu in tudi ne gospodu. — Višje, vedno višje, to je moje geslo in mislim, kdor se

ne veže na kaj gotovega, ta lahko gre, kamor hoče.«

»Gospod grof,« prekine ga Peter Volk, »to je politika omahovanja, ki lahko potegne svojega pristaša v prepad. Ali ne poznate stare prislovice iz evangelija: Kdor ni z menoj, je zoper mene?«

»Prijatelj,« odvrne mladi grof smehljaje se, »zapisana je še tudi druga beseda: Bodite prebrisani kakor kače, in jaz sem sklenil, da bom tako živel, v ostalem sem pa svojemu vladarju vedno zvest.«

»Dobro,« odvrne mladi pravnik Volk s posebno resnim naglasom, »naj bi nas privedla usoda po letih zopet skupaj, tedaj hočemo videti, na katero stopnjo v življenju se je vsak povzpел.«

»Na to sem sam radoveden,« pripomni grof Tatenbah.

V tem zatrobijo rogovi, od vseh strani so prišli gostje ter lovci.

Ko so zvedeli, v kakšni nevarnosti je bil Ignac Abele, so izrazili svoje veselje nad srečno rešitvijo.

Hlapci so naložili medveda na drog in odšli še z drugim plenom proti gradu.

Vsaki dan so smrtne nesreče.

Nihče ne ve, kje in kdaj ga lahko zadene. In nesreča prinese posebno v delavsko družino bedo in pomanjkanje. — »NEDELJA« nikomur ne želi nesreče, žal pa, da je tudi preprečiti ne more. Pač pa je storila to, kar more. Svoje celoletne naročnike je namreč zavarovala za slučaj smrtne nesreče za Din 1000, ki jih izplača njihovi družini za pomoč v nesreči. Naročajte zato »NEDELJO«, naročajte jo celoletno, kar znaša Din 24.—

UPRAVA »NEDELJA«,
Maribor, Slomškov trg 20.

Ptuj. Umril je mladi fant Debeljak v starosti 25 let. Zatisnil je svoje oči dne 26. januarja tega leta v bolnici v Ptuj. Bil je pošten fant kot trgovec in poslovodja. Zapušča svoje starše in brate in sestro. Pokopan je dne 28. januarja 1930 na mestnem pokopališču v Ptuj. — Naj v miru počiva in večna luč mu naj sveti! Vsi žalujoči starši in bratje se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Ljutomer. Srečna mati. V Stročjivasi pri Ljutomeru je Ana, soproga delavca Janka Blagovič dne 6. februarja povila tri otročičke, in sicer dva fantka in eno deklico. Kakor mati, tako vsi otročiči so čili in zdravi. Bog ohrani mater in vse tri otročičke zdrave. Vsi trije so bili že 7. februarja krščeni v župni cerkvi v Ljutomeru.

Ljutomer. Sreča v nesreči. Danes, ko so delavci podirali v hosti g. Friderika Zemljiča že doraslo staro drevje, ki je bilo sicer precej daleč od daljnovega elektrarne Fala, je vendar vrh visokega drevesa padajoč na tla udaril na žico, pri čemer se je napravil kratak stik. K sreči ni nikdo prišel v tem času v stik s tem drevesom, katero je bilo surovo in mokro; ker se je dotikalo žice, je imelo seveda zvezo z visoko napetostjo in z zemljo in bi bilo lahko prišlo do človeške žrtve. Kakih pet minut smo bili nato v Ljutomeru in najbrže tudi drugod brez toka, druge nesreče ni bilo.

Grlava pri Ljutomeru. Zadnji četrtek smo spremljali na zadnji poti na njivo večnega počitka in miru 78 letnega moža Mihaela Korošak iz Grlave. Bil je dober gospodar, skrben oče in vnet kristjan. Pokojnik je bil ustanovitelj gasilnega društva Grlava-Banovci in niemu požrtvovalen načelnik celih 26 let. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb, katerega se kljub skrajno slabemu vremenu udeležila velika množica občinstva. kakor tudi častno zastopana križevska posojilnica, katere član nadzorstva je bil od ustanovitve do svoje smrti. Ob odprtem grobu se je od njega poslovil v imenu gasilske župe župni načelnik in orisal njegove zasluge za gasilstvo. V imenu domačega gasilnega društva, pa se je zahvalil vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, tajnik domačega društva in se poslovil od pokojnika z besedami: Počivaj v miru, dragi tovariš, ker tvoj duh in tvoja ideja bo ostala med nami in nas vodila po pravi poti. Daj nam Bog mnogo takih mož, njegovi duši pa večni mir! Teško prizadeti obitelji pa naše najiskrenejše sožalje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Žalostno so zapeli zvonovi v župni cerkvi Sv. Jurija dne 31. januarja tega leta in glasno naznanili celi župniji, da je umrl blagi, daleč naokrog znani slikar iz Jamne g. Jernej Košar. Rajni Košar je bil mož, ki ga je cela župnija brez izjeme spoštovala. Bil je vzor pravega, odločnega katoličana, ki se ni bal tudi trpeti za svoje prepričanje. Sam je večkrat pravil, da so se nekdanji ljudje norčevali iz njega zaradi odločnega katoliškega prepričanja, a on je vztrajal in si tako priboril spoštovanje somišljenikov in tudi nasprotnikov. Bil je jako usmiljenega srca in se je ravnal po besedah sv. pisma: Kar daje desnica, naj ne ve leвица. Bil je velik prijatelj cvetic, ki jih je ljubeče negoval. Rajni je pred 41 leti pomagal ustanoviti gasilno društvo, čigar odbornik in član je bil do smrti, ter tudi daleč naokoli znano bralno društvo,

ki še sedaj živahno deluje. Bralnemu društvu je bil predsednik in duša vsemu velikemu društvenemu delu skozi dolga desetletja. Kaj je bilo pred vojno šentjursko bralno društvo, si sedanja mladina niti ne more predstavljati, to znajo samo sovrstniki. Po vojni ga je društvo izvolilo za častnega predsednika. Da se šentjurčani zavedajo, kaj so izgubili z rajnim Košarjem, je pričal njegov pogreb, ki se ga je udeležila kljub skrajno slabemu vremenu celokupna šentjurska gasilska župa, člani bralnega društva pa so mu delali častno stražo ob krsti. Društvo mu je tudi poklonilo krasen venec z napisom: Svojemu ustanovitelju, predsedniku bralno društvo. Pevski zbor bralnega društva mu je zapel pri odprtem grobu dve prekrasni žalostinki, ob katerih se je množica ljudi zasolžila. Z rajnim Košarjem je naša župnija izgubila moža katoličana in neumornega delavca na polju krščanske prosvete. Tako moške so pri Sv. Juriju in tudi drugod potrebni, pa žalibog tako redki. Jurovčani, naj vam bo sveta Košarjeva dedščina: »Delo za pravo katoliško izobrazbo!« Pokojnemu Jerneju Košarju naj bo lahka domača zemlja! — Bog mu daj večni mir in pokoj!

Makole. V občini Stopno, župnija Makole sta dva fanta od 12 in 17 let stara svojega očeta, ko je bil nekoliko pijan, tako z noži obdelala, da je v kratkem času v ptujski bolnici umrl. Imel je baje 7 ran. Odkod izvira to? Boga in in cerkve ne poznajo; zatorej tudi otrok ne morejo dobro vzgajati. Zopet se vidi, kam pelje brezverstvo.

Konjice. Koncert zbora »Konjice«. V razprodani dvorani Katoliškega doma v Konjicah se je vršil v nedeljo dne 2. februarja koncert pevskega zbora »Konjice« in salonskega orkestra katoliškega izobraževalnega društva. Že nastop nas je prijetno iznenadil: vse pevke v narodnih nošah, doma marljivo pripravljenih, to je pač za naše podeželske razmere zaenkrat še edinstven pojav. Pa tudi o podajanju moram priznati, da nas je splošno zadovoljil. Mešani zbor šteje morda 35 glasov, ki so med seboj že lepo upeti in izenačeni: ima dobre, le v višini še nekoliko prisiljene soprane, mehke alte, voljne, samo v višini malo režeče tenorje in prijetne base, ki jim želim samo še več fundamentalne nižine. Zbor, ki ga vodi agilni g. kaplan Gr. Zafošnik, ki je bil pri Foersterjevi »Ave Mariji« še nekoliko boječ, a se je že pri Sattnerjevem »Nazaj v planinski raj« ojunčil in raste od točke do točke. Zlasti so ugajale Adamičeva »Če ti ne boš moj«, Lajovčevi »Pastirčki« in Ocvirkova »Igra kolo«. Nekateri bi še bolj užgale, da so bile podane živahnejše. Zlasti so bile prepočasne: »Marko skače« in Schwabov »Večer na morju« (moški zbor). Pevovodji priporočam samo še več pazljivosti pri dinamičnem nijansiranju in iskanju kontrastov, pa vzgoji dobre izgovorjave, same zahteve, ki jih bo s svojimi dobrimi zmoglostmi in muzikalnim razumevanjem brez težave izpolnil. Moški zbor nam je pod vodstvom g. organista Križnika podal štiri pesmi starejšega datuma. Foersterjeva »Povej te ve planine« je trd oreh. Zahteva močan in dobro naštudiran zbor ter zlasti v zadnjem delu ognja, ki smo ga žal pogrešali. Sicer je pa splošno tudi moški zbor ugajal. Sredi pevskega koncertnega sporeda se nam je predstavil še salonski orkester izobraževalnega društva, ki nam je pod vodstvom g. Fr. Markež

Zadovoljni

ste, ako imate nove čevlje, a Vaše zadovoljstvo je tem večje in trajnejše, če so Vaši čevlji res dobri in trpežni. Take Vam nudi samo industrija čevljev — **Stermecki** v Celju. O tem se lahko uverite, če zahtevate takoj novi katalog z

več tisoč slikami, katerega prejmete popolnoma brezplačno.

Čevlji iz kravine Din 149, teletji 170, bojs 178, ševro 230, gorski 186, lovski 243, gozdarji 259, športni 343, sandali 30, 88, polčevlji 135, 140. Ravnotako velika izbira dežjnih, damskih, platnenih, kopalnih in telovadnih čevljev. Cene nizke in kakovost boljša kakor kjerkoli. 207

Industrija čevljev **R. Stermecki, Celje št. 24.**

zadovoljivo podal Čerinove »Miljence«, srčano Gossecovo »Gavoto« in uverturo »Bagdadskega kalifa«. Korajžnim godcem želimo samo, da bi se njihovo število (tudi pri goslarjih) pomnožilo; potem bodo z vztrajnim pogumom dosegli še lepe uspehe. — Čestitam zboroma in orkestru ter vodjem teh treh edinic. Imeli ste veliko dela in truda. Imejte pa zavest, da ste nam dali prijetne trenutke! Da bi vaš vzgled zbudil druge zборе in njih vodje, ki bi imeli tudi sposobnosti, a jim manjka volje! Janez Ev. Gašparič.

Celje. Pretekli teden je obhajal v Celju 50 letni jubilej svojega poklica g. Karol Bervar, ravnatelj orglarske šole in organist v mestni cerkvi v Celju. Jubilant je bil rojen leta 1864 v Motniku nad Kamnikom. Že kot 16 letni deček se je posvetil glashi. Studiral je najprej v Ljubljani, nato v konzervatoriju v Regensburgu na Bavarskem. Po končanih študijah se je vrnil v svojo domovino in nastopil službo organista in pevovodje v mestni cerkvi v Celju. Tukaj je začel razkladati svoje zaklade in jih razdeljevati med slovenski narod. Začel je neumorno delovati na polju cerkvene glasbe. Izdal je več cerkvenih skladb. Menda ni cerkve v Sloveniji, kjer bi se ne peli njegovi blagoslovi, žalostinke in druge cerkvene pesmi. Njegovo največje delo na polju cerkvene glasbe je to, da je osnoval leta 1898 v Celju cerkveno glasbeno šolo. Iz te njegove ustanove je izšlo dosedaj že nad 450 organistov in glashenikov. Njegovi učenci delujejo ne samo po Sloveniji, ampak tudi po Hrvaškem. Nekateri so se povzpeli na stopnjo skladateljstva in opere. S tem je pokazal jubilant svojo največjo ljubezen do slovenskega naroda, da je svoje glasbeno znanje in svojo vneto za cerkveno petje delil že tolikim ukaželjnim učencem in jo še deli, da se tako vedno lepše razcveta cerkvena glasba po Sloveniji. Ustanovil je tudi podporno društvo organistov, ki mu je namen, podpirati moralno in gmotno svoje člane. Zato se tovariši organisti s hvaležnostjo spominjamo jublanta g. Bervarja.

Celje. (Zlata poroka.) Ta izvanredni jubilej sta obhajala dne 5. februarja Andrej in Elizabeta Dolenc, hišna posestnika na Bregu v Celju. Zlatoporočni obred je opravil mil. g. opat Peter Jurak v župni cerkvi. Spremljali so zlatoporočenca g. Alojz Mihelčič, župan celjske okolice, g. Jagodič, trgovec v Celju in g. Bervar, mestni organist in ravnatelj orglarske šole v Celju. Med sveto mašo je pel moški zbor učencev orglarske šole pesmi celjskih komponistov gg. Bervarja in Mihelčiča. Gospa Dolenc je bila dolgo vrsto let cerkvena pevka, gospod Dolenc pa je vedno rad pomagal pri cerkvenih opravilih. Zlatoporočenca daj Bog še mnogo srečnih in veselih dni.

Male dole pri Vojniku. Končali smo staro in pričeli novo leto. Ne vemo, ali bo srečno ali nesrečno. Želim pač vsem naročnikom in čitateljem Slovenskega Gospodarja, v prvi vrsti tistim, ki so ostali zvesti od prvih let, ko se je

ist še širil po vsej Štajerski, da bi bilo to leto srečno in blagoslovljeno. Toda opaža se, da polagoma izginja sreča, družinski mir in božji blagoslov iz naših hiš. Kaj je temu glavni vzrok? Glavni vzrok tem je, ker današnja mladina premalo obiskuje cerkve, a še kadar jih obiše, se dostokrat vede nespodobno. Na molitve ne misli. Rožni venec imeti v rokah, to se zdi kateremu »izobraženemu« fantu ali dekletu naravnost sramotno in »nemoderno«. Rajše kakor v cerkev gredo v krčmo, zlasti kadar se v cerkvi razlaga božja beseda. Če pa je »suša« v žepu, pa podpirajo cerkvene zidove, da bi se kje ne podrli. Ali more potem tak fant, ki se izogiblje cerkve, ki ga je sram moliti, biti kedaj dober krščanski gospodar? — Gotovo ne! Kajti že v mladosti kaže človek, kakšen bo v starosti. Tudi časna sreča in božji blagoslov se izogiblje takih hiš, kjer vlada nevera. — Ravno preteklo nedeljo sem bil v sosednjem trgu v župni cerkvi. Prišel sem do cerkve, ko je vkup že odzvonilo. Zavijem okoli cerkve, kjer zagledam celo gručo fantov, cerkvenih vahtarjev, ki najbrž stražijo cerkev. Posmehovali so se mi, ko sem šel v cerkev. To je »napredna« mladina sedanjega časa.

Sv. Križ na Slatini. Z menoj vred bi se čudili, ko bi videli, kako je g. voditeljica gospodinske šole mazala tla s prašnim oljem v kaplaniji, kamor prihajajo od 1. novembra dvakrat na teden ukaželjne mladenke šivat in kuhat. Štiri svetokrižke gg. učiteljice z vso vneto poučujejo v tej-za-te kraje prav posebno potrebni šoli. Domači šolski odbor je v znak priznanja nakazal 2 m² kuriva gospodinjki šoli. Upamo, da bodo tudi drugi lokalni činitelji gmotno in moralno podprli to važno ustanovo, ki se seveda bori še z začetnimi težkocami. G. voditeljica se je obrnila predvsem na največjo občino Slatina okolica in na zdraviliško upravo s prošnjo za primerno podporo. Upravičeno upa, da ne bodo prezrli ustanove, ki hoče vzgojiti tekem let dobre gospodinje v okolišju Rogaške Slatine. — V sredo, dne 19. februarja priredi Zadruga zveza pri nas za rogaški okraj celodnevni gospodarski tečaj v društvenem domu. Tečaj se začne ob pol 9. uri. Govorita strokovnjaka g. Pušenjak o združništvu in g. inženjer Dolinar o pospeševanju posameznih panog kmetijstva. Dvorana bo tozlo zakurjena. Obilna udeležba od strani naših mož in žen naj bo plačilo požrtvovalnima predavateljema. — Dne 16. februarja bodo zabaveželjni domačini in sosedi napolnili društveni dom ob priliki pustne prireditve našega bralnega društva. Na sporedu je burka, šaljiv kuplet in za nameček še nastop naše dece.

Podčetrtak. Nekaj novic. Dne 1. februarja smo obhajali tu redko slavnost zlate poroke Jakoba Pirša in njegove žene France. Cerkev je bila polna faranov, ki so prišli z veseljem, da s tem počastijo dobrega farana. — Dne 2. februarja pa je bila blagoslovljena prenovljena delavnica — cvetličarne — edine te vrste v Sloveniji, gospoda Radevana Pregrada. S svojo delavnostjo in razumnostjo je dvignil to obrt čisto na moderno stopnjo. — Dne 3. februarja pa se je poročila naša dobra faranka Sajko Antonija z uglednim posestnikom Francom Lorgier iz župnije Šmarje. Vrlemu in zglednemu katoliškemu paru želimo obilo sreče! Nekateri posestniki imajo še nekaj izvrstne vinske kapljice na prodaj — trgovci potrudite se, dokler je še čas!

Sv. Rupert nad Laškim. Dne 27. januarja tega leta je v Mačkovem umrl posestnik Franc Senica, še le 45 let star. Bil je skrben gospodar in dober družinski oče; v svetovni vojni si je pokvaril zdravje, lani v hudi zimi se močno prehladil, lotila se ga je zavratna jetika, ki ga je položila v prerani grob. Zapustil je žalujočo ženo in pet nepreskrbljenih otročičev. Počivaj v miru, vrli slovenski mož! — Na Svetini pa je dne 28. januarja umrla po dolgem, zelo mučnem trpljenju dobra mati in gospodinja Ana Mehle. Naj v miru počiva! — **Bolezen nas precej tlači, najbrž se je prikradla**

k nam influenza, ki ji ponekod pravijo faulencija; pri nas to pošast preganjamo, kakor pač vemo in znano, a se pri vsej reči ne držimo preveč kisle. Ne smete misliti, gospod urednik, da smo zelo poredni, a tako za eno trhico pa nas je presneti pust vendar še mahnil s svojim zvitim repecom: zadnjič je namreč v nekem kraju pri Sv. Petru en možek, malo pregloboko pogledal v žganjsko flašico — hudobni jeziki trdijo, da je dva litra slivovke spravil pod svojo kapo. Postal je precej korajžen, ženka je morala bežati pred njim, pa jo je kmalu pogruntala: dobila si je nekje prisilni jopič, s katerim je že enkrat pijančka ukrotila, pa hajd nad grešnika. Ker je mož že »prakticiral« v taki obleki in se spomnil — vseh bridkosti, ki jih je preстал v takem jopiču, se je takoj strelil, ko je zagledal to strašilo, padel pred ženko na kolena in sveto obljubil poboljšanje. Kako je bilo dalje, se ne ve; vsi pa mislijo, da je ubogi, skesani grešnik dobil odvezo!

Izpopolnitev pete pri patentiranih kosah „Flugs“.

Dosedanji nosiček v peti kose je povzročal vsem koscem nebroj preglavic. Neenakomerna oblika nosičkov v peti kose je neugodno vplivala na jakost pritrjevanja kose, ker se tudi pri najvestnejšem izdelovanju kose ni mogla doseči enakomerna oblika nosička.

Ako je torej kosci za dve kosi vporabljal le eno kosišče, se je često dogajalo, da je zarezal v kosišču, v katero se je vtikal nosiček pete kose, pri eni kosi odgovarjal pri drugi pa ne, bodisi da je bil nosiček debelejši ali tanjši kot pa je bila zarezal v kosišču.

Treba je bilo zarezal v kosišču zamašiti, ako je bila prevelika, ali pa povečati, ako je bila premajhna. Neenakost nosička je vsled tega kvarno vplivala na trdno pritrjevanje kose, ker nosiček ni dobro sedel v zarezi kosišča.

Nadalje pa je oglata oblika nosička sčasoma zarezal v kosišču razširila tako, da je bilo potrebno razširjeni del zamašiti. Razširjenje odprtine pa je zopet kvarno vplivalo na jakost kosišča tako, da se je često dogajalo, da se je kosišče baš na mestu vdolbine, ako je bila že preširoka, prelomilo. Tudi regulacija položaja kose je sčasoma imela za posledico, da se je zarezal v kosišču razširila ne glede na to, da je bila otežkočena posebno takrat, ako je nosiček pete dobro sedel v zarezi.

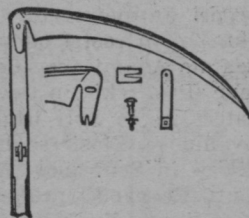
Vse zgoraj omenjene nedostatke je na mah odstranila nova izpopolnitev v peti »Flugs« kose, ki obstoja v tem, da se na mestu dosedanjega nosička nahaja na spodnjem delu pete kose vertikalna zarezal v širini od 6 mm ter dolžini ca 12 do 13 mm, katera služi fiksaciji spodnjega dela pete na kosišču samem.

Na priloženi sliki je razvidna vertikalna zarezal v peti kose.

Na podlagi te zarezal v peti kose odpade popolnoma zarezal v kosišču, ki je bila do sedaj potrebna za nosiček.

Namesto zarezal v kosišču se vporablja navaden vijak, ki se zavije v kosišče in služi kot opora zpodnjemu delu kose. Omenjeni vijak ima tudi širino od 6 mm ter nadalje to prednost, da omogoča še večjo regulacijo položaja kose, ker ga je mogoče namestiti tudi izven sredine kosišča, ne da bi pri tem trpela jakost kosišča samega.

»Flugs« kosa je bila preizkušena tudi na šolah ter so poročila o teh preizkušnjah zelo ugodna.

Kmetijski fantje, pozor! Javite se takoj! Za kmetijske potrebščine se iščejo razpečevalci. Lep zaslužek! Maribor, agentura, Koroščeva 20. 199

Najcenejši vir za urezavanje šip, kakor prirezavanje po meri in velika zaloga modernih okvirjev pri **Ivan Klančnik,** steklarna, Maribor, Slovenska ulica 15 (za Ljubljansko kreditno banko). 1312

Kupim v večji množini staro žico za ograjo 3 mm debelo. Kupnik, Podplat. 161

Viničarja s štirimi osebami sprejme I. Poš, Maribor, Koroška cesta. 215

Majer s tremi do štirimi delavskimi močmi ne nad 40 let se proti dobri plači sprejme takoj. Knežev dvorec v Žičah p. Loče. 177

Viničar s tremi delavskimi močmi in večletnimi spričevali se takoj sprejme. A. Viher, Maribor, Strma ulica 4. 203

Sprejem takoj viničarja z dvema ali več delavci z dobro plačo, kravo, ako je nima sam ter vse kar rabi. Vpraša se pri Rumf, Jarenski dol, Jarenina. 204

Gospodinja, ki razume kuhanje, išče službo. — Naslov v upravi lista. 205

Viničarja s tremi do štirimi delavskimi močmi se takoj sprejme. Oglasiti se pri veleposestniku Šegula v Hlaponcih, p. Juršinci. 208

Sprejme se v železno trgovino učence z vsaj dvema razredoma meščanske šole, ki ima veselje do železne trgovine, dvokolesa in šivalne stroje. Venčeslav Vilar, trgovina železnine, Ljutomer. 202

Praktikanta v trsnico in drevesnico se takoj sprejme. Plača po dogovoru. Tudi enega dečka nad 14 let starega h goveji živini. Oglasiti se pri Janez Šegula, načelnik trtorske zadruge, Hlaponci, p. Juršinci. 209

Ključavničarskega učenca in pomočnika sprejme Mat. Hočevnar, Rogoznica, Ptuj. 210

Oskrbnik z dolgoletno prakso v poljedelstvu, vinarstvu, kletarstvu, vočarstvu, živinoreji, mlekarstvu in v šumski manipulaciji dobro izvežban želi svojo službo spomladati menjati. Naslov v upravi lista. 167

Družinska hiša se prodaja. Kje, pove gostilna Stok, Pobrežje, Cesta na Brezje, Maribor. 185

Posestvo, 5 in pol oralov, hiša se prodaja. Braunschvajg 32, Račje. 200

Prodaja se dve mlatilnici in dve slamoreznicji po jako ugodni ceni. Stroji so dobro ohranjeni, vsi štirje na ročni pogon, eventualno tudi na gepl. Kupci naj se zgledajo osebno ali pismeno pri gospodu Vinkotu Topolovec, kovaški mojster v Podlehniku pri Ptuj. 201

Posestva večja ali manjša prodaja in kupuje Eilec Anton, Zg. Ročica, Sv. Ana v Slov. gorica. 214

Iščem osebo za dobro gostilno pri farni cerkvi, ki ima osebno pravico za gostilno. Biti mora samska, nastop takoj. Naslov v upravnistvu. 168

Dva šivalna stroja in ročni mlin prodaja Janez Ploj, Bratislavci pri Moškanjcih. 213

Neka gospa je stopila v trgovino ter je bilo videti, da se ji mudi. Ker je bil sam gospodar prodajalec in ravno strelgel neki drugi dami, je prosil vstopišo, naj nekoliko potrpi. »Nič ne bom čakala,« je ta osorno odvrnila, »dajte mi hitro mišjo past, jaz bi rada vlak ujela.«

ZA RAZVEDRILO

»Kakšna je pa moja žena, skoraj takšna ni nobena, ko se zjutraj zgodaj vstane, ogledalo v roke vzame, in ogleduje, če še takšna, kakor snoč kaj bila je. Škatljice pred se nastavi in sam ne vem, kak se pravi, ter tako maže se, da človeka groza je. Jaz pa vzamem korobač, čakaj, baba, zdaj bo pa drugač!«

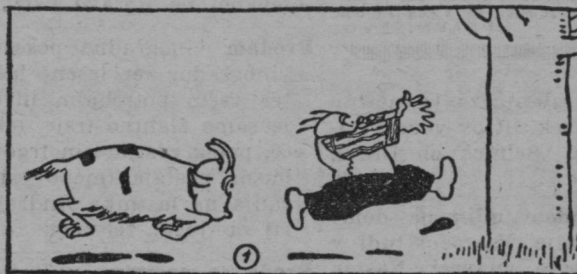
Nek župnik je bil po svoji dobroti daleč naokoli znan. Nekoč so mu tatje pokradli najboljše hruške z vrta. V nedeljo so župljani menili, da se bo le malo pojezil na prižnici nad tatovi. Toda niti z eno besedo ni omenil tatov. Po maši je stopil pred oltar in rekel: »Ljubi farani! Če morda kdo izmed vas pozna onega, ki si je hruške pri meni izposodil, naj bo tako dober in mu pove, da jih mora štirinajst dni pustiti, da se obležijo, drugače niso dobre!«

Čudno vprašanje. Imeniten gospod izletnik je neko nedeljo popoldne postal pred kmetsko hišo v vasi in vprašal: »Povejte mi, ali je v tej vasi rojen kak velik človek?« — »Ne, ne, gospod,« je splašeno odgovorila domača dekla na pragu. »Pri nas pridejo sami mali otroci na svet, pa še le potem zrastejo.«

Kaj nam to mar. Učitelj je pripravljajl otroke na letni izpit in z njimi ponavljal poglavje iz Zgodb, ko obupa Judež Iškarjot in vrže velikim duhovnom 30 srebrnikov pred noge in kliče: »Grešil sem, kri nedolžnega sem pretil,« in mu nato odgovore duhovniki: »Kaj nam to mar?« — Ravno pri tem stavku pa je zapustil vprašano učenko spomin, in ni šlo naprej. Učitelj je vil roke in kričal: »Kak izpit bo to? Gospod nadzornik bo mislil, da se nismo vse leto nič učili.« — Tačas se je posrečilo učenki pogledati v knjigo in rekla je urno: — »Kaj nam to mar? Ti glej sam!«

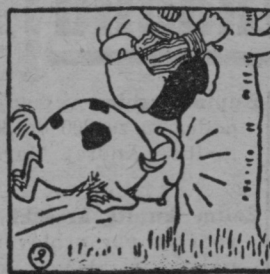
Raje prej kot pozneje. »Ljuša Urška, zdaj po poroki se bova takoj peljala k fotografu, ker ne veva, ali se bova še kedaj tako sladko držala kot sedaj!«

Nevarnost poljubovanja. — »Gospod doktor, ali je poljubovanje res lahko nevarno, kakor pišejo listi?« — Seveda je! Eden mojih prijateljev ima prav žalostno izkušnjo. Samo enkrat je poljubil — pa se je oženil.«

Naš striček — Matiček junak med junaki, se dobro postavi ob priliki vsaki.

Nekoč na sprehodu razdražil je bika, potem je pa zbežal, kak' kaže nam slika.

Na drevo je splezal, ki je stalo ob poti. V drevo se zaletel Bik v svoji je togoti.

Udaril se hudo, bik mrtev je pal. Striček junaški pa cigaro prižgal . . .

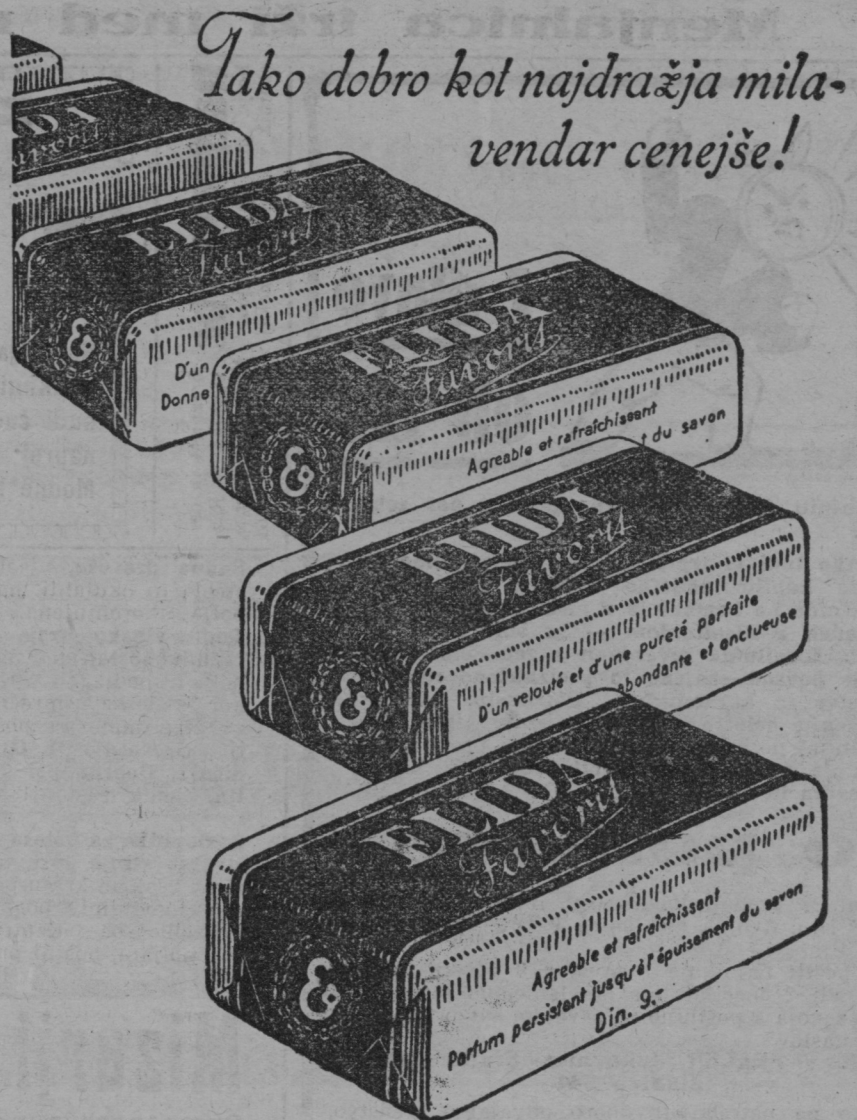

Kmet je prišel prvi v Maribor — in vpraša mesnega gospoda: »Lepo prostim, kje pa je glavni trg?« — Gospod ga malomarno pogleda in reče: »Glavni trg? To v Mariboru vsak norec ve!« Kmet: »Zato pa sem jih vprašal.«

Ni ga razumel. »Kako visoko hočete zavarovati vašo hišo?« vpraša zastopnik zavarovalnice kmeta Matevža. — »Hm,« pokima kmet, »jaz mislim, da bi bilo najbolje prav do vrha strehe.«

Gospa v prodajalni: »Povejte mi, ali temu lisičjemu kožuhu nič ne škoduje, če ga tudi v dežju nosim?« — »Gospa, ali ste že kdaj videli lisico, da bi hodila z dežnikom?«

Neozdravljiva bolezen. Zdravnik: — »Kaj vas pa, ljubi starček, najbolj boli in skeli?« — Bolnik: »Eh, to me najbolj boli, da sem razbil fajfo, ki sem jo od raine žene dobil za god!«

Milo ELIDA Favorit

»Prej sem ubil pet muh, dve moškega in tri ženskega spola.« — »Kako pa to razločiš?« — »Povsem lahko, samci so lezli po mizi, kjer je bilo polito vino, samice so pa na ogledalu sedele.«

V nekem kraju je bilo treba postaviti zid okoli pokopališča, zato so v ta namen zbirali. Ko so prišli k nekemu znamenemu skopuhu, jih je nagnal, rekoč: —

»Nepotrebni izdatki. Mrtvi ne morejo ven, živi ne marajo noter, čemu torej ograja!«

Lep sprejem. Misijonar pride k poglavarju ljudožrcev in ga vpraša: »Ali ste kaj videli mojega prednika?« — Poglar: »Videl, videl! Šel je v notranjost . . .« in pri tem se je obliznil ter pogladil po trebuhu.

Menjalnica trži med mlinom in kmetom

**Z glavo
ob zid**

bi butnili, ko nas ponovno popade naš zobobol . . .

Ako tudi vi trpite od tega, tedaj samo nekoliko kapljic prijetno dišečega Fellerjevega Elsafiuida na bombaž in v piškav zob, a na lice obklatek z Elsafiuidom — in bolečine prenehajo! »Elsafiuid« zavarovan z zakonom! Že 33 let je povsod cenjeno to preizkušeno narodno sredstvo in kozmetikum. Poizkusite ga pri ublaženju bolečin pri revmatizmu, gihtu, prehlajenju, nervoznosti, kot zaščito proti gripi; notranje na sladkorju proti želodčnim krčem, slabostim in kašlju.

To pomaga!

V lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkusna stekleničica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, specialna steklenica 26 Din.

Po pošti: najmanje 1 zavoj z 9 poizkusnimi ali 6 dvojnimi, ali 2 specialnima steklenicama stane 62 Din. Dva taka zavoja s poštnino in zavojem samo 102 Din. Naročila na naslov:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Donja, Elsaitr 341.

Ako pa potrebujete dobro odvajalno sredstvo, ki krepí želodec, tedaj zahtevajte Fellerjeve Elsa kroglice, 6 škatljic 12 Din.

Zahvala.

Najiskreneje se zahvaljujem častitim duhovnikom g. župniku in g. katehetu in vsemu občinstvu, ki je sprejelo dne 9. januarja rajno soprogo .

MARIJO KOSTEVČ

k zadnjemu počitku.

Blagopokojnica naj uživa rajsko slavo, nam ostalim, soprogu in otrokom, pa ostane v trajnem spominu! Podgorje, dne 7. februarja 1930.

Mihael Kostevč.

Razpis službe
organista in cerkovnika v Razk. Nastop 1. marca (bernja v žitu, drva, nekaj v denarju). 181

Predno si nabavite zimsko blago obiščite

Trgovski dom
v Mariboru.

Največja modna trgovina v Sloveniji meri 98½ mtr z 36 velikimi izlozbami. Velikanska izbira vsakovrstnega blaga nudi čudovito nizke cene. KONFEKCIJI plašče od 300 Din naprej kakor tudi vse blago ceneje kot drugod. Modne knjige zastoj. 1399 Modne knjige zastoj.

Sadna drevesa, visoka stebila in okulanti, najbolj ukoreninjena. — Tudi vinsko trsje v raznih sortah na najboljših podlagah. Kakor triletno smrečice za žive meje, razpošilja: Drevesnica I. Gradskišnik, Dobrna pri Celju. Cenik zastoj! 40

Zastopnike za kolesa in šivalne stroje sprejmemo v vsakem kraju pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na »Centrac« v Ljubljani, poštni predal 248. 104

Mizarji!

Okras za rakve (truge) prie in zglativke za mrličje nudi najugodnejše galanterijska trgovina DRAGO ROSINA, Maribor Vetrinjska ulica št. 26. 135

Mesoreznice, posode za mast in mleko, kaljiva semena, — poljedelsko orodje, kavo, riž, čaj in drugo priporoča — Jos. Jagodič, Celje — Glavni trg 15. Nakup fižola, suhih sliv in gob, kuhanega masla. 145

Wiener Messe

9. do 16. marca 1930.

Posebne prireditve:

Vzorna razstava industrijskih in obrtnih izdelkov.

Poljedelski stroji in orodje, priprave za preprečenje nesreč, pregled travnega semena, razstava pšenice, krmarstvo, vrtnarstvo, mlekarnstvo, svilarstvo, reja drobnjadi.

Poskušnja vina.

3. Razstava avstrijske pitane živine (od 14. do 16. marca 1930) govedo — svinje

Internacionalna avtomobilska in motorna razstava.

Ogled stavb in cestnih zgradb. Tehnične novosti in iznajdbe.

Znatno znižanje cen na vseh tu- in inozemskih železniških progah, na Donavi in v zraku. Noben vizum. Z sejmskim izkazom in potnim listom prost prehod meje v Avstrijo. Pojasnila vseh vrst in sejmski izkazi po Din 50.— se dobijo pri

WIENER MESSE — A. G. WIEN VII. kakor tudi pri vseh zastopnikih sejma v večjih krajih. 198

Mala oznanila

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1-20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah.

Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znakka za 2 Din za odgovor. UPRAVNIŠTVO.

Službo dobi:

Po vseh krajih iščemo moške in ženske, kjerkoli imajo svoj poklic in bivališče. Dnevni zaslužek do Din 250.—. Prijavite se: »TEHNA«, Ljubljana, Mestni trg 25/I. Znamka za odgovor. 93

20% kronske bone kupi Jurij Tišler, Društveni dom, Ptuj. 130

Trtne cepljenke, jamčeno rašne, zdrave in sortno čiste dobite pri drevesnici Dolinšek — Kamnica, p. Maribor. 123

Bučni otrobi, radi velike zaloge pod ceno na prodaj, en kg 50 para in 1 Din v Tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Maribor, južna stran mosta. Ugodna zamenjava bučnih jederc in prešanje. 176

Svinjske kože kupuje in prevzame tudi v dalo J. Ratej, trgovec z usnjem, Slov. Bistrica. 184

Kupim turbino v dobrem stanju za 13 metrov padca in za 300 do 350 sek. litrov vode. Ponudbe Andrej Marine, Selnica ob Dravi. 178

Želim kupiti kmečki vodeni mlin na dobri vodi in par oralov zemlje. Vzamem tudi v najem in plačam kavcijo vnaprej. Naslov pove uprava lista. 186

Laški rizling na Göthe 9 sadijo vinogradniki upravičeno do 70%. To in druge sorte dobite pri Dolinšku v Kamnici pri Mariboru. Zahtevajte ponudbe! 188

Cepljene trte ima na prodaj Jožef Gošnik — Breg, Konjice. 164

Čevljarskega vajenca sprejemem takoj. Franjo Hriberšek, Sv. Peter v Sav. dolini. 158

Viničarja za Ivanjski vrh išče Lassbacher. 159

Dva vajenca sprejme takoj Lorenčič Anton — kovač. Fram. 182

Iščem deklo, zdravo in pošteno, ki opravlja hišna in vrtna dela k dvema osebama. Ponudbe z navedbo dosedanje službe in zahtevkom na upravo lista pod »Vestna«. 139

Prodaj vinogradno posestvo, obstoječe iz 2 vinogradov ter lesene hiše s kletjo za vino ter vsem potrebnim inventarjem. Zasajeno je samo žlahtno trsje, leži v Virštanju štev. 66, poleg gostilne in trgovine ter šole. Avtobusna postaja Imeno pri Podčetrtku. Vprašanja na lastnika Andreja Mastnak, Št. Jurij ob južni železnici. 157

Proda se posestvo v Rošpohu zraven g. Viharja. Redi se lahko do 4 krave. 174

Krasno vinogradno posestvo ob glavni cesti tik šole in cerkve v Vurbergu v izmeri treh oralov, zasajeno s samim amerikancem, prodaj za Din 50.000. Hiša je zidana in oddaljena 10 minut od sanatorija. Vzrok prodaje so razmere v državni službi. Pojasnila daje šolski upravitelj v Vurbergu. 163

Prodaj lepe posestvo, novo zidano hišo za trgovino in gostilno v ravnini pri glavni cesti. Štiri orale zemlje, njive in travnik. Vse lepo urejeno. Prodaj zaradi selitve. Cena 75.000 Din. Naslov: Ivan Arbeiter, posestnik Popovci št. 3, pošta Sele pri Ptuj. 190

zato poslužujte se SAMO MLINOV.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: **MARIBOR, Trg Svobode 3.**

Podružnica: **CELJE, Cankarjeva II, nasproti pošte.**

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje na jugodnelce.**

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti **jamči dravska banovina** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.
Zato so naložbe v zavodu pupilarno varne.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnice.

662

PRODA

se

veleposestvo

z malo graščino, 2 hišama in pripadajočim gospodarskim poslopjem v krasni legi v Savinjski dolini v izmeri nad 80 ha.

Proda se v celoti ali pa tudi po posameznih gospodarskih skupinah.

Ponudbe na upravništvu lista. 187

116

Salonit

ZA POKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Ročna dela

kuhinjske preproge, pričke, blazinice itd. Vseh vrst D.M.C. prejice
Velika zaloga volne!

L. PUTAN, Celje

179

Ustanovljeno leta 1898

Ste li svoj denar zavrgli? 20 % kronski boni, katere je vsakdo prejel pri žigosanju kronskih bankovcev, se po najkulantnejši ceni kupujejo. — Prometna bančna družba z o. z., Maribor, Cankarjeva ulica 14. 43

Proda se lep, težak, dve in pol leta star žrebec brez sake napake. Naslov v upravi lista. 141

Poročne prstane

kupite najceneje samo pri tvrdki

M. Ilger-Jevemu Sinu
Maribor, Gosposka ul. 15

Ure, zlatnina, očala. Popravila hitro, dobro in po cenl. 1444

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti

nobenega rentnega davka

ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

1

Rasilina potrebuje spomladi obilo dušika, ki ga dobi v lahko raztopni obliki samo v umetnem gnojilu

Čilski soliter

ta je posebno prikladen za ozimne.

Čilski soliter je dušičnato gnojilo, ki hitro in gotovo učinkuje ter da bogate pridelke. Trosimo ga lahko vsak čas.

Zaželjena pojasnila in tiskana navodila o njegovi uporabi kakor tudi o drugih umetnih gnojilih daje brezplačno

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra, Ljubljana

Tavčarjeva ulica št. 1/II.

99

Pozor!

Šivalni stroji „Veritas“ najbolji za šivilje in krojače za vsak dom.

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri.

Deli za šivalne stroje in za dvokolesa. Bogata zaloga železnice. Traverze! Kovaški premog! Razsvetljavo nudi po najnižjih cenah in ugodnimi pogoji tvrdka

VENCESLAV VILAR, LJUTOMER

Pozor!

143

Pozor!

151

Gospa, glejte

moje pranje je vedno ovenčano z z uspehom, in to samo zato, ker pravilno omeščam vodo z navadno sodo in perem milom GAZELA.

GAZELA MILO

Vaše prihranke naložite popolnoma varno pri
KREKOVI POSOJILNICI * Meljska c. 10, Maribor

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Rentni davek se vlagateljem ne odtegne.

65

Obresti: Za vloge: nevezane 6—7%, vezane 7½—8%.

Ček. zav. v Ljubljani rač. št. 14349.

Posojila po 9—10%.

Nalagajte po položnicah!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—
Posojila na vknjižbo, poročitvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.